

מחברת בבא מציעא - ב

מסכת בבא מציעא פרק ב

(כא,א) משנה: אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז - אלו מציאות שלו: מצא פירות מפוזרין, מעות מפוזרות, כריכות ברשות הרבים, ועגולי דבילה, ככרות של נחתום, מחרוזות של דגים, וחתיכות של בשר, וגיזי צמר הלקוחין ממדינתן, ואניצי פשתן, ולשונות של ארגמן - הרי אלו שלו, דברי רבי מאיר. ר' יהודה אומר: כל שיש בו שינוי, חייב להכריז; כיצד? מצא עגול ובתוכו חרס, ככר ובתוכו מעות. **רבי שמעון בן אלעזר** אומר: כל כלי אנפוריא, אין חייב להכריז

גמרא: מצא פירות מפוזרין -- ;וכמה? <אמר ר' יצחק: קב בארבע אמות; היכי דמי? ^אי דרך נפילה - אפילו טובא נמי! ^ואי דרך הינוח - אפילו בציר מהכי נמי לא! <אמר ר' עוקבא בר חמא: במכנשתא דבי דרי עסקינן - קב בארבע אמות, דנפיש טרחייהו, לא טרח איניש ולא הדר אתי ושקיל להו - אפקורי מפקר להו; בציר מהכי, טרח והדר אתי ושקיל להו, ולא מפקר להו

;בעי רבי ירמיה: חצי קב בשתי אמות, מהו? - קב בארבע אמות, טעמא מאי? משום דנפיש טרחייהו - חצי קב בשתי אמות, כיון דלא נפיש טרחייהו, לא מפקר להו? או דלמא משום דלא חשיבי - וחצי קב בשתי אמות, כיון דלא חשיבי, מפקר להו?

;קביים בשמונה אמות, מהו? - קב בארבע אמות, טעמא מאי? משום דנפיש טרחייהו - וכל שכן קביים בשמונה אמות! כיון דנפישא טרחייהו טפי, מפקר להו? או דלמא משום דלא חשיבי, וקביים בשמונה אמות, כיון דחשיבי, לא מפקר להו?

;קב שומשמין בארבע אמות, מהו? - קב בארבע אמות, טעמא מאי? משום דלא חשיבי - ושומשמין, כיון דחשיבי, לא מפקר להו? או דלמא משום דנפיש טרחייהו, וכל שכן שומשמין! כיון דנפיש טרחייהו טפי, מפקר להו?

;קב תמרי בארבע אמות, קב רמוני בארבע אמות, מהו? - קב בארבע אמות, טעמא מאי? משום דלא חשיבי - קב תמרי בארבע אמות, קב רמוני בארבע אמות, נמי - כיון דלא חשיבי, מפקר להו? או דלמא משום דנפישא טרחייהו, וקב תמרי בארבע אמות, וקב רמוני בארבע אמות, כיון דלא נפיש טרחייהו. לא מפקר להו? מאי? - תיקו!

מחברת בבא מציעא - ב

איתמר : **(כא,ב)** יאוש שלא מדעת - **אביי** אמר : לא הוי יאוש. **ורבא**
אמר : הוי יאוש

בדבר שיש בו סימן, כולי עלמא לא פליגי דלא הוי יאוש. ואף על גב
דשמעיניה דמיאש לסוף, לא הוי יאוש. דכי אתא לידיה, באיסורא הוא
דאתא לידיה, דלכי ידע דנפל מיניה, לא מיאש. מימר אמר : "סימנא
אית לי בגויה! יהבנא סימנא ושקילנא ליה!" בזוטו של ים, ובשלוליתו
של נהר, אף על גב דאית ביה סימן, רחמנא שרייה, כדבעינן למימר
לקמן ~ ככי פליגי בדבר שאין בו סימן. **אביי** אמר : לא הוי יאוש - דהא
לא ידע דנפל מיניה! **רבא** אמר : הוי יאוש - דלכי ידע דנפל מיניה,
מיאש - מימר אמר : "סימנא לית לי בגויה!" - מהשתא הוא דמיאש
סימן : פמג"ש ממקגט"י ככסע"ז

{ תא שמע : פירות מפוזרין - הא לא ידע דנפל מיניה! <הא אמר **רב**
עוקבא בר חמא: הכא במכנשתא דביזרי עסקינן, דאבידה מדעת היא

{ תא שמע : מעות מפוזרות, הרי אלו שלו - אמאי?! <הא לא ידע דנפל
מיניה! <התם נמי, כד**רבי יצחק**, דאמר : אדם עשוי למשמש בכיסו
בכל שעה ושעה - הכא נמי, אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה

{ תא שמע : עיגולי דבילה וככרות של נחתום, הרי אלו שלו - אמאי?!
והא לא ידע דנפל מיניה! <התם נמי, אגב דיקירי, מידע ידע בהו

{ תא שמע : ולשונות של ארגמן, הרי אלו שלו - ואמאי?! <הא לא ידע
דנפל מיניה! <התם נמי, אגב דחשיבי, משמושי ממשמש בהו, וכד**רבי**
יצחק

{ תא שמע : המוצא מעות בבתי כנסיות, ובבתי מדרשות, ובכל מקום
שהרבים מצויין שם, הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן -
והא לא ידע דנפל מיניה! <אמר **רבי יצחק**: אדם עשוי למשמש בכיסו
בכל שעה

{ תא שמע : מאימתי כל אדם מותרים בלקט? משילכו בה הנמושות! -
ואמרינן? <מאי נמושות? ואמר **ר' יוחנן**: סבי דאזלי אתיגרא. **ריש**
לקיש אמר : לקוטי בתר לקוטי - ואמאי?! <נהי דעניי דהכא מיאשי,
איכא עניי בדוכתא אחריתא, דלא מיאשי! <אמרי : כיון דאיכא

מחברת בבא מציעא - ב

עניים הכא, הנך מעיקרא איאוש מיאש, ואמרי: עניים דהתם מלקטי ליה!

{ תא שמע: קציעות בדרך, ואפילו בצד שדה קציעות. וכן תאנה הנוטה לדרך, ומצא תאנים תחתיה - מותרות משום גזל, ופטורות מן המעשר. בזיתים ובחרובים, אסור - בשלמא רישא, לאביי לא קשיא - אגב דחשיבי, ממשמש בהו. תאנה נמי - מידע ידיע דנתרא ~אלא סיפא, לרבא קשיא! דקתני: בזיתים ובחרובים, אסור! <אמר רבי אבהו: שאני זית, הואיל וחזותו מוכיח עליו, ואף על גב דנתרין זיתי, מידע ידיע: דוכתא דאיניש איניש הוא! {אי הכי, אפילו רישא נמי! <אמר רב פפא: תאנה, עם נפילתה נמאסת

{ תא שמע: הגנב שנטל מזה ונתן לזה, וכן גזלן שנטל מזה ונתן לזה, (כב,א) וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה - מה שנטל נטל, ומה שנתן נתן ~בשלמא גזלן וירדן, דקא חזי להו ומיאש - אלא גנב, מי קא חזי ליה דמיאש?! <תרגמה רב פפא: בלסטים מזוין {אי הכי, היינו גזלן! <תרי גוויי גזלן

{ תא שמע: שטף נהר קוריו עציו ואבניו, ונתנו בתוך שדה חבירו - הרי אלו שלו, מפני שנתיאשו הבעלים - טעמא דנתיאשו הבעלים - הא סתמא, לא! <הכא במאי עסקינן? כשיכול להציל {אי הכי, אימא סיפא: אם היו הבעלים מרדפין אחריהם, חייב להחזיר - אי ביכולין להציל, מאי אריא מרדפין?! אפילו אין מרדפין נמי! <הכא במאי עסקינן? ביכולין להציל על ידי הדחק! מרדפין, לא אייאוש - אין מרדפין, אייאוש מיאש

{ תא שמע: כיצד אמרו "התורם שלא מדעת, תרומתו תרומה"? - הרי שירד לתוך שדה חבירו, וליקט ותרם שלא ברשות - אם חושש משום גזל, אין תרומתו תרומה. ואם לאו, תרומתו תרומה: ומנין הוא יודע אם חושש משום גזל ואם לאו? הרי שבא בעל הבית, ומצאו, ואמר לו: "כלך אצל יפות!" - אם נמצאו יפות מהן, תרומתו תרומה - ואם לאו, אין תרומתו תרומה; ליקטו הבעלים והוסיפו עליהן, בין כך ובין כך, תרומתו תרומה ~וכי נמצאו יפות מהן, תרומתו תרומה?! אמאי?! בעידנא דתרם, הא לא הוה ידע! <תרגמה רבא אליבא דאביי דשויה שליח

מחברת בבא מציעא - ב

הכי נמי מסתברא, דאי סלקא דעתך דלא שוויה שליח, מי הויא תרומתו תרומה?! והא "אתם" (במדבר יח) "גם אתם" אמר רחמנא - לרבות שלוחכם - מה אתם, לדעתכם - אף שלוחכם, לדעתכם! אלא הכא במאי עסקינן? כגון דשויה שליח, ואמר ליה: "זיל תרום!", ולא אמר ליה "תרום מהני!", וסתמיה דבעל הבית, כי תרום, מבינונית הוא תרום. ואזל איהו ותרום מיפות. ובא בעל הבית ומצאו, ואמר ליה: "כלך אצל יפות!", - אם נמצאו יפות מהן, תרומתו תרומה, ואם לאו, אין תרומתו תרומה

אמימר ומר זוטרא ורב אשי אקלעו לבוסתנא דמרי בר איסק. אייתי אריסיה תמרי ורימוני ושדא קמייהו. אמימר ורב אשי אכלי. מר זוטרא לא אכיל. אדהכי, אתא מרי בר איסק. אשכחינהו, ואמר ליה לאריסיה: "אמאי לא אייתית להו לרבנן מהנך שפירתא?!" אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא: {השתא, אמאי לא אכיל מר?! והתניא: אם נמצאו יפות מהן, תרומתו תרומה?! <אמר להו: הכי אמר **רבא**: לא אמרו "כלך אצל יפות!" אלא לענין תרומה בלבד, משום דמצוה הוא, וניחא ליה. אבל הכא, משום כסיפוטא הוא דאמר הכי

{תא שמע: עודהו הטל עליהן ושמת, הרי זה (ויקרא יא) ב"כי יותן"; נגבו, אף על פי ששמת, (**כב,ב**) אינן ב"כי יותן" - טעמא מאי? לאו משום דלא אמרינן: כיון דאיגלאי מילתא דהשתא ניחא ליה, מעיקרא נמי ניחא ליה?! <שאני התם, דכתיב: "כי יתן" - עד שיתן {אי הכי, רישא נמי! <התם כדרב פפא, **דרב פפא** רמי: כתיב "כי יתן" וקרינן: "כי יותן" - הא כיצד? בעינן "כי יותן" דומיא ד"כי יתן" - מה "יתן", לדעת - אף "כי יותן" נמי, לדעת!

{תא שמע: דאמר ר' יוחנן משום רבי ישמעאל בן יהוצדק: מנין לאבידה ששטפה נהר, שהיא מותרת? דכתיב: (דברים כב) "וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה" - מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם - יצאתה זו, שאבודה ממנו ואינה מצויה אצל כל אדם. ואיסורא דומיא דהיתירא - מה היתירא, בין דאית בה סימן ובין דלית בה סימן, שרא - אף איסורא, בין דאית בה סימן ובין דלית בה סימן, אסורה - תיובתא דרבא - תיובתא

והלכתא כוותיה דאביי ביע"ל קג"ם

מחברת בבא מציעא - ב

{ אמר ליה **רב אחא בריה דרבא לרב אשי**: וכי מאחר דאיתותב רבא, הני תמרי דזיקא, היכי אכלינן להו?! < אמר ליה: כיון דאיכא שקצים ורמשים, דקא אכלי להו מעיקרא, יאושי מיאש מנייהו { יתמי, דלאו בני מחילה נינהו, מאי?! < אמר ליה: באגא בארעא דיתמי לא מחזקינן { מוחזק ועומד, מאי? כרכתא, מאי? < אמר ליה: אסירן

כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו -- אמר **רבה**: ואפילו בדבר שיש בו סימן - אלמא קסבר **רבה**: סימן העשוי לידרס, לא הוי סימן **רבא** אמר: לא שנו אלא בדבר שאין בו סימן, אבל בדבר שיש בו סימן, חייב להכריז - אלמא קסבר רבא: סימן העשוי לידרס הוי סימן ואיכא דמתני להא שמעתא באנפי נפשה: סימן העשוי לידרס - **רבה** אמר: לא הוי סימן, ו**רבא** אמר: הוי סימן

תנן: כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו. ברשות היחיד, נוטל ומכריז -- היכי דמי? ^אוי דלית בהו סימן, ברשות היחיד, מאי מכריז?! אלא לאו דאית בהו סימן! וקתני: ברשות הרבים, הרי אלו שלו - אלמא סימן העשוי לידרס, לא הוי סימן! - תיובתא דרבא! < אמר לך רבא: לעולם דלית בהו סימן, ודקא אמרת ברשות היחיד מאי מכריז? מכריז מקום! %ורבה אמר: מקום לא הוי סימן! דאיתמר: מקום - **רבה** אמר: לא הוי סימן. ו**רבא** אמר: הוי סימן

{ תא שמע: כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו. ברשות היחיד, נוטל ומכריז. והאלומות, בין ברשות הרבים, ובין ברשות היחיד, נוטל ומכריז - רבה, היכי מתרץ לה?! ורבא, היכי מתרץ לה?! < רבה מתרץ לטעמיה: בסימן! ורבא מתרץ לטעמיה: במקום! - רבה מתרץ לטעמיה: בסימן - כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו, משום **(כג,א)** דמדרסא; ברשות היחיד, נוטל ומכריז - דלא מדרסא. והאלומות, בין ברשות הרבים ובין ברשות היחיד, נוטל ומכריז כיון דגביהן לא מדרסא

<< ורבא מתרץ לטעמיה: במקום - כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו - דמינשתפא; ברשות היחיד, חייב להכריז - דלא מינשתפא. והאלומות, בין ברשות הרבים, ובין ברשות היחיד, נוטל ומכריז - כיון דיקירי, לא מינשתפא

מחברת בבא מציעא - ב

{תא שמע: ככרות של נחתום, הרי אלו שלו - הא של בעל הבית, חייב להכריז! - של בעל הבית, מאי טעמא? כיון דאית בהו סימן, דמידע ידיע: רפתא דאיניש, איניש הוא! ולא שנא רשות הרבים, ולא שנא רשות היחיד - נוטל ומכריז - אלמא סימן העשוי לידרס הוי סימן! - תיובתא דרבה! <אמר לך רבה: התם היינו טעמא, משום דאין מעבירין על האוכלין! {והא איכא גוים! >גוים חיישי לכשפים { והאיכא בהמה וכלבים! >באתרא דלא שכיחי בהמה וכלבים

אלימא כתנאי: ר' יהודה אומר: כל דבר שיש בו שינוי, חייב להכריז *כיצד? *מצא עיגול ובתוכו חרס, ככר ובתוכו מעות - מכלל דתנא קמא סבר: הרי אלו שלו - סברוה דכולי עלמא: סימן הבא מאיליו הוי סימן, ומעבירין על האוכלין - מאי? לאו בסימן העשוי לידרס קא מיפלגי - מר סבר: לא הוי סימן, ומר סבר: הוי סימן!

<אמר רב זביד משמיה דרבא: אי סלקא דעתך דקא סבר תנא קמא: סימן העשוי לידרס לא הוי סימן, ומעבירין על האוכלין - ככרות של בעל הבית ברשות הרבים, אמאי מכריז?! ~אלא אמר רב זביד משמיה דרבא: דכולי עלמא סברי: סימן העשוי לידרס הוי סימן, ומעבירין על האוכלין - והכא בסימן הבא מאיליו קא מיפלגי - דתנא קמא סבר: סימן הבא מאיליו לא הוי סימן, ור' יהודה סבר: הוי סימן

<<ורבה אמר לך: דכולי עלמא סימן העשוי לידרס לא הוי סימן, ואין מעבירין על האוכלין - והכא בסימן הבא מאיליו קמיפלגי - תנא קמא סבר: לא הוי סימן, ור' יהודה סבר: הוי סימן

איכא דאמרי: סברוה דכולי עלמא: סימן הבא מאיליו הוי סימן, וסימן העשוי לידרס לא הוי סימן - מאי? לאו במעבירין על האוכלין קא מיפלגי - דמר סבר: מעבירין, ומר סבר: אין מעבירין

<אמר רב זביד משמיה דרבא: אי סלקא דעתך סבר תנא קמא סימן העשוי לידרס לא הוי סימן, ומעבירין על האוכלין - ככרות של בעל הבית ברשות הרבים, אמאי מכריז?! ~אלא אמר רב זביד משמיה דרבא: דכולי עלמא סברי: סימן העשוי לידרס הוי סימן, ומעבירין על האוכלין - והכא בסימן הבא מאיליו קא מיפלגי - דתנא קמא סבר: סימן הבא מאיליו לא הוי סימן, ור' יהודה סבר: הוי סימן

מחברת בבא מציעא - ב

<< **ורבה** אמר לך : דכולי עלמא סימן העשוי לידרס לא הוי סימן, ואין מעבירין על האוכלין - והכא בסימן הבא מאיליו קא מיפלגי - תנא קמא סבר : סימן הבא מאיליו לא הוי סימן, ור' יהודה סבר : הוי סימן אמר **רב זביד** משמיה **דרבא** : כללא דאבידתא : כיון דאמר : "ווי לה לחסרון כיס!" , מיאש ליה מינה

ואמר **רב זביד** משמיה **דרבא** : הלכתא : כריכות ברשות הרבים, הרי אלו שלו ; ברשות היחיד, אי דרך נפילה, הרי אלו שלו - אי דרך הנחה, נוטל ומכריז. וזה וזה בדבר שאין בו סימן, אבל בדבר שיש בו סימן, לא שנא ברשות הרבים, ולא שנא ברשות היחיד, בין דרך נפילה ובין דרך הנחה, חייב להכריז

(כג,ב) **גמרא** : ומחרוזות של דגים -- { אמאי?! להוי קשר סימן?! }
<בקטרא דציידא, דכולי עלמא הכי מקטרי! { ולהוי מנין סימן?! }
<במנינא דשוין

יבעו מיניה **מרב ששת** : מנין הוי סימן או לא הוי סימן? <אמר להו **רב ששת** : תניתוה : מצא כלי כסף וכלי נחושת, גסטרון של אבר, וכל כלי מתכות - הרי זה לא יחזיר עד שיתן אות או עד שיכוין משקלותיו - ומדמשקל הוי סימן, מדה ומנין נמי הוי סימן

וחתיכות של בשר, וגיזי צמר הלקוחין ממדינתן, ואניצי פשתן, ולשונות של ארגמן - הרי אלו שלו, דברי **רבי מאיר** -- { אמאי?! להוי משקלא סימן?! } <במשקלא דשוין! { ותהוי חתיכה גופה סימן - או דדפקא או דאטמא! - מי לא תניא : מצא חתיכות דגים, ודג נשוך - חייב להכריז ; חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות, ושל זיתים - הרי אלו שלו <הכא במאי עסקינן? בדאיכא סימנא בפסקא! כי הא דרבה בר רב הונא, מחתיך ליה אתלתא קרנתא ~דיקא נמי דקתני דומיא דדג נשוך - שמע מינה!

אמר מר : חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות, ושל זיתים - הרי אלו שלו { והא תנן : כדי יין וכדי שמן, חייב להכריז <אמר ר' **זירא** אמר **רב** : מתניתין ברשום - מכלל דברייתא בפתוח { אי בפתוח, אבידה מדעת היא! <אמר **רב הושעיא** : במציף << **אביי** אמר : אפילו תימא אידי ואידי ברשום, ולא קשיא - כאן קודם שנפתחו

מחברת בבא מציעא - ב

האוצרות, כאן לאחר שנפתחו האוצרות. כי הא דרב יעקב בר אבא, אשכח חביתא דחמרא לאחר שנפתחו האוצרות. אתא לקמיה ד**אביי**: אמר ליה: זיל! שקול לנפשך!

יבעא מיניה **רב ביבי מרב נחמן**: מקום הוי סימן או לא הוי סימן? <אמר ליה: תניתוה: מצא חביות של יין, ושל שמן, ושל תבואה, ושל גרוגרות, ושל זיתים - הרי אלו שלו - ואי סלקא דעתך דמקום הוי סימן, לכרוז מקום! <אמר **רב זביד**: הכא במאי עסקינן? ברקתא דנהרא! אמר **רב מרי**: מאי טעמא אמרו רבנן רקתא דנהרא לא הוי סימן? דאמרינן ליה: כי היכי דאתרמי לדידך, אתרמי נמי לחברך! איכא דאמרי: אמר **רב מרי**: מאי טעמא אמרו רבנן מקום לא הוי סימן? דאמרינן ליה: כי היכי דאתרמי לדידך האי מקום, אתרמי נמי לחברך האי מקום

ההוא גברא דאשכח כופרא בי מעצרתא. אתא לקמיה ד**רב**. אמר ליה: "זיל! שקול לנפשך!" חזייה דהוה קא מחסם. אמר ליה: "זיל! פלוג ליה לחייא ברי מיניה!" { לימא: קא סבר רב מקום לא הוי סימן?! <אמר **ר' אבא**: משום יאוש בעלים נגעו בה, דחזא דקדחי ביה חלפי!

רבי שמעון בן אלעזר אומר: כל כלי אנפוריא, אין חייב להכריז -- ימאי "אנפוריא"? <אמר **ר' יהודה** אמר **שמואל**: כלים חדשים שלא שבעתן העין; היכי דמי? אי אית בהו סימן, כי לא שבעתן העין, מאי הוי? אי דלית בהו סימן, כי שבעתן העין, מאי הוי? <לעולם דלית בהו סימן! נפקא מינה לאהדורי לצורבא מרבנן בטביעות עינא - שבעתן העין, קים ליה בגוייהו, ומהדרינן ליה; כי לא שבעתן העין, לא קים ליה בגוייהו, ולא מהדרינן ליה ~ דאמר **רב יהודה** אמר **שמואל**: בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשנו במלייהו: במסכת, ובפוריא, (**כד, א**) ובאושפיזא; מאי נפקא מינה? <אמר **מר זוטרא**: לאהדורי ליה אבידתא בטביעות עינא! אי ידעינן ביה דלא משני אלא בהני תלת, מהדרינן ליה - ואי משני במילי אחריני, לא מהדרינן ליה

מר זוטרא חסידא, אגניב ליה כסא דכספא מאושפיזא. חזיא לההוא בר בי רב, דמשי ידיה ונגיב בגלימא דחבריה. אמר: "היינו האי, דלא

מחברת בבא מציעא - ב

איכפת ליה אממונא דחבריה!" כפתיה ואודי

תניא: מודה ר' שמעון בן אלעזר בכלים חדשים ששבעתן העין, שחייב להכריז. ואלו הן כלים חדשים שלא שבעתן העין, שאינו חייב להכריז: כגון בדי מחטין, וצינוריות, ומחרוזות של קרדומות. כל אלו שאמרו, אימתי מותרים? בזמן שמצאן אחד אחד - אבל מצאן שנים שנים, חייב להכריז #; מאי "בדי"? <שוכי! ; ואמאי קרו ליה "בדי"? > דבר דתלו ביה מידי, "בד" קרו ליה! כי ההוא דתנן התם: עלה אחד בבד אחד # וכן היה ר' שמעון בן אלעזר אומר: המציל מן הארי, ומן הדוב, ומן הנמר, ומן הברדלס, ומן זוטו של ים, ומשלוליתו של נהר. המוצא בסרטיא ופלטיא גדולה, ובכל מקום שהרבים מצויין שם - הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן

; איבעיא להו: כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר, ברוב גוים, אבל ברוב ישראל לא? או דלמא אפילו ברוב ישראל נמי אמר? ; אם תמצא לומר אפילו ברוב ישראל נמי אמר - פליגי רבנן עליה או לא פליגי? ; ואם תמצא לומר פליגי - ברוב ישראל ודאי פליגי - ברוב גוים, פליגי או לא פליגי? ; ואם תמצא לומר פליגי אפילו ברוב גוים - הלכה כמותו או אין הלכה כמותו? ; אם תמצא לומר הלכה כמותו - דוקא ברוב גוים, או אפילו ברוב ישראל?

{ תא שמע: המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובכל מקום שהרבים מצויין שם - הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתיאשין מהן - מאן שמעת ליה דאזיל בתר רובא? ר' שמעון בן אלעזר! - שמעת מינה: אפילו ברוב ישראל נמי! <הכא במה עסקינן? במפוזרין! ; אי במפוזרין, מאי אריא "מקום שהרבים מצויין שם"? ; אפילו אין הרבים מצויין שם! > אלא לעולם בצרורין, והכא במאי עסקינן? בבתי כנסיות של גוים! ; "בתי מדרשות", מאי איכא למימר? ; <בתי מדרשות דידן, דיתבי בהו גוים! - השתא דאתית להכי, בתי כנסיות נמי, דידן דיתבי בהו גוים!

{ תא שמע: מצא בה אבידה - אם רוב ישראל, חייב להכריז ; אם רוב גוים, אינו חייב להכריז - מאן שמעת ליה דאמר אזלינן בתר רובא? ר' שמעון בן אלעזר! - שמעת מינה: כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר, ברוב גוים, אבל ברוב ישראל, לא! <הא מני? רבנן היא! ; תפשוט מינה דמודו

מחברת בבא מציעא - ב

ליה רבנן לר' שמעון בן אלעזר ברוב גוים! <אלא לעולם ר' שמעון בן אלעזר היא, ואפילו ברוב ישראל נמי! והכא, במאי עסקינן? בטמון! { אי בטמון, מאי עבידתיה גביה?! והתנן: מצא כלי באשפה, מכוסה - לא יגע בו; מגולה, נוטל ומכריז <כדאמר רב פפא: באשפה שאינה עשויה לפנות, ונמלך עליה לפנותה - הכא נמי, באשפה שאינה עשויה לפנות, ונמלך עליה לפנותה (כד, ב) > <ואיבעית אימא: לעולם רבנן - מי קתני "הן שלו"?! "אינו חייב להכריז" קתני! - ויניח וייתי ישראל, ויהיב ביה סימנא ושקיל

{ תא שמע: דאמר רב אסי: מצא חבית יין בעיר שרובה גוים - מותרת משום מציאה, ואסורה בהנאה. בא ישראל ונתן בה סימן, מותרת בשתיה למוצאה; כמאן? כר' שמעון בן אלעזר! שמע מינה: כי קאמר ר' שמעון בן אלעזר, ברוב גוים, אבל ברוב ישראל, לא! <לעולם אימא לך: ר' שמעון בן אלעזר, אפילו ברוב ישראל נמי קאמר, ורב אסי סבר לה כוותיה בחדא, ופליג עליה בחדא # > וכי מאחר דאסירא בהנאה, "מותרת משום מציאה" - למאי הלכתא?! > אמר רב אשי: לקנקנה

ההוא גברא דאשכח ארבעה זוזי, דציירי בסדינא ושדו בנהר בירן. אתא לקמיה דרב יהודה. אמר ליה: "זיל! אכריז!" { והא, זוטו של ים הוא! <שאני נהר בירן, כיון דמתקיל, לא מיאש { והא רובא גוים נינהו - שמע מינה: אין הלכה כר' שמעון בן אלעזר, אפילו ברוב גוים! <שאני נהר בירן, דישראל סכרו ליה, וישראל כרו ליה - כיון דישראל סכרו ליה, אימור: מישראל נפל; וכיון דישראל כרו ליה, לא מיאש

רב יהודה הוה שקיל ואזיל בתריה דמר שמואל בשוקא דבי דיסא. אמר ליה: <מצא כאן ארנקי, מהו? > אמר ליה: הרי אלו שלו! <בא ישראל ונתן בה סימן, מהו? > אמר ליה: חייב להחזיר! <תרתני?! > אמר ליה: לפנים משורת הדין! כי הא דאבוה דשמואל, אשכח הנך חמרי במדברא, ואהדרינהו למרייהו לבתר תריסר ירחי שתא - לפנים משורת הדין

רבא הוה שקיל ואזיל בתריה דר' נחמן בשוקא דגלדאי, ואמרי לה: בשוקא דרבנן. אמר ליה: <מצא כאן ארנקי, מהו? > אמר ליה: הרי אלו שלו! <בא ישראל ונתן בה סימן, מהו? > אמר ליה: הרי אלו שלו! {

מחברת בבא מציעא - ב

והלא עומד וצווח! <נעשה כצווח על ביתו שנפל, ועל ספינתו שטבעה
בים

ההוא דיו דשקיל בשרא בשוקא, ושדיה בצנייתא דבי בר מריון. אתא
לקמיה דאביי. אמר ליה: "זיל! שקול לנפשך!" {והא רובא דישראל
נינהו! - שמעת מינה: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר אפילו ברוב ישראל!
<שאני דיו, דכזוטו של ים דמי {והא אמר רב: בשר שנתעלם מן העין
אסור! <בעומד ורואהו

ר' חנינא מצא גדי שחוט בין טבריא לציפורי, והתירוהו לו. אמר רבי
אמי: התירוהו לו משום מציאה, כר' שמעון בן אלעזר; משום שחיטה,
כרבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי, דתניא: הרי שאבדו לו גדיין
ותרנגוליו, והלך ומצאן שחוטין - ר' יהודה אוסר ורבי חנינא בנו של
רבי יוסי הגלילי מתיר. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה כשמצאן
באשפה, ודברי רבי חנינא בנו של רבי יוסי הגלילי כשמצאן בבית
#מדדהתירוהו לו משום שחיטה, רובא דישראל נינהו - שמעת מינה:
הלכה כר' שמעון בן אלעזר, אפילו ברוב ישראל! <אמר רבא: רוב גוים,
ורוב טבחי ישראל

רבי אמי אשכח פרגיות שחוטות בין טבריא לציפורי. אתא לקמיה דר'
אסי, ואמרי לה: לקמיה דר' יוחנן, ואמרי לה: בי מדרשא, ואמרו
ליה: "זיל! שקול לנפשך!"

רבי יצחק נפחא אשכח קיבורא, דאזלי ביה אזלוויי. אתא לקמיה דר'
יוחנן, ואמרי לה: בבי מדרשא, ואמרו ליה: "זיל! שקול לנפשך!"

משנה: ואלו חייב להכריז: מצא פירות בכלי, או כלי כמות שהוא;
מעות בכיס, או כיס כמות שהוא; צבורי פירות; צבורי מעות; (כה, א)
שלשה מטבעות זה על גב זה; כריכות ברשות היחיד; וככרות של בעל
הבית; וגיזי צמר הלקוחין מבית האומן; כדי יין, וכדי שמן - הרי אלו
חייב להכריז

גמרא: טעמא דמצא פירות בכלי, ומעות בכיס - הא כלי ולפניו פירות,
כיס ולפניו מעות, הרי אלו שלו! - תנינא להא דתנו רבנן: מצא כלי
ולפניו פירות, כיס ולפניו מעות - הרי אלו שלו! מקצתן בכלי ומקצתן
על גבי קרקע, מקצתן בכיס ומקצתן על גבי קרקע - חייב להכריז! {

מחברת בבא מציעא - ב

ורמינהו : מצא דבר שאין בו סימן בצד דבר שיש בו סימן, חייב להכריז. בא בעל סימן ונטל את שלו, זכה הלה בדבר שאין בו סימן <אמר **רב זביד**: לא קשיא - הא בכובא וכיתנא, הא בצנא ופירי >> **רב פפא** אמר : הא והא בצנא ופירי, ולא קשיא - הא דאשתייר בה מידי, הא דלא אשתייר בה מידי >>> ואיבעית אימא : הא והא דלא אשתייר בה מידי, ולא קשיא - הא דמהדרי אפיה לגבי פירי, הא דלא מהדרי אפיה לגבי פירי >>> ואיבעית אימא : הא והא דמהדרי אפיה לגבי פירי, ולא קשיא - הא דאית לה אוגנין לצנא, הא דלית לה אוגנין לצנא

צבורי פירות, צבורי מעות -- שמעת מינה : מנין הוי סימן! <תני : צבור פירות ; שמעת מינה : מקום הוי סימן <תני : צבורי פירות

שלשה מטבעות זה על גב זה -- אמר **רבי יצחק מגדלאה** : והוא שעשויין כמגדלין. תניא נמי הכי : מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו ; עשויין כמגדלים, חייב להכריז. ואלו הן עשויין כמגדלים : שלשה מטבעין זה על גב זה {הא גופא קשיא : אמרת : מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו - הא משלחפי שלחופי, חייב להכריז! - אימא סיפא : עשויין כמגדלין, חייב להכריז - הא משלחפי שלחופי, הרי אלו שלו <תנא : כל שאין עשויין כמגדלין, "מפוזרות" קרי להו!

אמר ר' **חנינא** : לא שנו אלא של שלשה מלכים, אבל של מלך אחד, אינו חייב להכריז #;היכי דמי? אי דעשויין כמגדלין - אפילו של מלך אחד נמי! ואי דאין עשויין כמגדלין - אפילו של שלשה מלכים נמי, לא! <אלא אי אתמר, הכי אתמר : לא שנו אלא של מלך אחד כעין שלשה מלכים, אבל של מלך אחד, אינו חייב להכריז - והיכי דמי דעשויין כמגדלים? רויחא תתאה, ומציעא עילויה, וזוטא עילויה מציעא - דאמרינן : אנוחי אנחינהו! אבל של מלך אחד, דכולהו כי הדדי נינהו, אף על גב דמנחי אהדדי, הרי אלו שלו - אימר : אתרמווי אתרמי, ובהדי הדדי נפול

ורבי יוחנן אמר : אפילו של מלך אחד נמי, מכריז ;מאי מכריז? מנין! {מאי איריא תלתא?! אפילו תרין נמי! <אמר **רבינא** : טבעא מכריז!

מחברת בבא מציעא - ב

בעי ר' ירמיה: כשיר, מהו? כשורה, מהו? כחצובה, מהו? כסולם, מהו? <פשוט מהא חדא, דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבבה: כל שאילו מכניס לה קיסם ביניהן ונוטלם בבת אחת, חייב להכריז

בעי רב אשי: (כה, ב) כאבני בית קוליס, מהו? <תא שמע: דתניא: מצא מעות מפוזרות, הרי אלו שלו; כאבני בית קוליס, חייב להכריז. ואלו הן אבני בית קוליס: אחת מכאן, ואחת מכאן, ואחת על גביהן

תנו רבנן: המוצא סלע בשוק, ומצאו חבירו ואמר לו: "שלי היא! חדשה היא! נירונית היא! של מלך פלוני היא!" - לא אמר כלום! ולא עוד, אלא אפילו שמו כתוב עליה, לא אמר כלום. לפי שאין סימן למטבע. דאמר: דלמא אפוקי אפקה, ומאיניש אחרינא נפל

משנה: מצא אחר הגפה או אחר הגדר, גוזלות מקושרים, או בשבילין שבשדות - הרי זה לא יגע בהן. מצא כלי באשפה - אם מכוסה, לא יגע בו; אם מגולה, נוטל ומכריז

גמרא: מאי טעמא? <דאמרינן: הני אינש אצנעינהו, ואי שקיל להו, לית להו למרייהו סימנא בגווייהו. הלכך לשבקינהו עד דאתי מרייהו ושקיל להו { ואמאי?! ליהוי קשר סימנא?! } <אמר רבי אבא בר זבדא אמר רב: במקושרין בכנפיהן, דכולי עלמא הכי מקטרי להו { ולהוי מקום סימן?! } <אמר רב עוקבא בר חמא: במדדין { אי במדדין, מעלמא אתו, ומותרין! } <איכא למימר: מעלמא אתו, ואיכא למימר: אינש אצנעינהו - והוה ליה ספק הינות. ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב: כל ספק הינות, לכתחילה לא יטול, ואם נטל, לא יחזיר

מצא כלי באשפה - מכוסה, לא יגע בו; מגולה, נוטל ומכריז -- { ורמינהו: מצא כלי טמון באשפה - נוטל ומכריז! שכן דרך אשפה לפנות <אמר רב זביד: לא קשיא - הא בכובי וכסי, הא בסכיני והמניק - בכובי וכסי, לא יגע; בסכיני והמניק, נוטל ומכריז <רב פפא אמר: הא והא בכובי וכסי, ולא קשיא - כאן באשפה העשויה לפנות - כאן באשפה שאינה עשויה לפנות { אשפה העשויה לפנות, אבידה מדעת היא! } <אלא באשפה שאינה עשויה לפנות, ונמלך עליה לפנותה { בשלמא לרב פפא - היינו דקתני "שכן דרך אשפה לפנות" - אלא לרב

מחברת בבא מציעא - ב

זביד, מאי "שכן דרך אשפה לפנות"?! <שכן דרך אשפה לפנות לה כלים קטנים

משנה: מצא בגל ובכותל ישן, הרי אלו שלו. מצא בכותל חדש, מחציו ולחוץ, שלו; מחציו ולפנים, של בעל הבית. אם היה משכירו לאחרים, אפילו בתוך הבית, הרי אלו שלו

גמרא: תנא: מפני שיכול לומר לו: של אמוריים הן {אטו אמורים מצנעי, ישראל לא מצנעי?! <לא! צריכא (כו, א) דשתיך טפי

בכותל חדש, מחציו ולחוץ, שלו; מחציו ולפנים, של בעל הבית -- אמר **רב אשי:** סכינא בתר קתא, וכיסא בתר שנציה {ואלא מתניתין דקתני "מחציו ולחוץ, שלו; מחציו ולפנים, של בעל הבית" - ולחזי, אי קתא לגאו, אי קתא לבר; אי שנציה לגאו, אי שנציה לבר! <מתניתין באודרא ונסכא!

תנא: אם היה כותל ממולא מהן, חולקין {פשיטא! <לא! צריכא דמשפע בחד גיסא - מהו דתימא? אשתפוכי אשתפוך - קמשמע לן אם היה משכירו לאחרים, אפילו בתוך הבית, הרי אלו שלו -- { ואמאי?! ליזיל בתר בתרא! מי לא תנן: מעות שנמצאו לפני סוחרי בהמה, לעולם מעשר; בהר הבית, חולין; ובירושלים, בשאר ימות השנה חולין, בשעת הרגל הכל מעשר. ואמר ר' שמעיה **בר זעירא:** מאי טעמא? הואיל ושוקי ירושלים עשוין להתכבד בכל יום! - אלמא אמרינן: קמאי קמאי אזלו, והני אחריני נינהו - הכא נמי, קמא קמא אזל, והני דבתרא הוא?! <אמר **ריש לקיש** משום **בר קפרא:** כגון שעשאו פונדק לשלשה ישראל {שמע מינה: הלכה כר' שמעון בן אלעזר, אפילו ברוב ישראל?! <ואלא אמר **רב מנשיא בר יעקב:** כגון שעשאו פונדק לשלשה גוים <<**רב נחמן** אמר **רבה בר אבנה:** אפילו תימא לשלשה ישראל - מאי טעמא? ההוא דנפל מיניה, מיאש - מימר אמר: מכדי איניש אחרינא לא הוה בהדי אלא הני, אמרי קמייהו כמה זמני ליהדרו לי, ולא הדרו לי - והשתא ליהדרו?! אי דעתייהו לאהדורה, אהדרו ניהלי! והאי, דלא אהדרו לי, בדעתייהו למיגזלה!

מחברת בבא מציעא - ב

ואזדא רב נחמן לטעמיה, דאמר **רב נחמן**: ראה סלע **(כו, ב)** שנפל משנים, חייב להחזיר - מאי טעמא? ההוא דנפל מיניה, לא מיאש - מימר אמר: מכדי איניש אחרינא לא הוה בהדאי אלא האי, נקיטנא ליה ואמינא ליה: "אנת הוא דשקלתיה!" ; בשלשה, אינו חייב להחזיר - מאי טעמא? ההוא דנפל מיניה, ודאי מיאש - מימר אמר: מכדי תרי הוו בהדאי, אי נקיטנא להאי, אמר: "לא שקלתיה!", ואי נקיטנא להאי, אמר: "לא שקלתיה!"

אמר **רבא**: האי דאמרת "בשלשה אינו חייב להחזיר", לא אמרן אלא דלית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד, אבל אית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד, חייב להחזיר - מאי טעמא? אימור: שותפי נינהו, ולא מיאשו איכא דאמרי: אמר **רבא**: אף על גב דלית ביה אלא שוה שתי פרוטות, חייב להחזיר - מאי טעמא? אימור: שותפי נינהו, וחד מנייהו אחולי אחליה למנתיה גבי חבריה

ואמר **רבא**: ראה סלע שנפלה - נטלה לפני יאוש על מנת לגוזלה, עובר בכולן - משום (ויקרא יט) "לא תגזול", ומשום (דברים כב) "השב תשיבם", ומשום (דברים כב) "לא תוכל להתעלם". ואף על גב דחזרה לאחר יאוש, מתנה הוא דיהיב ליה, ואיסורא דעבד, עבד; נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה, ולאחר יאוש נתכוין לגוזלה, עובר משום "השב תשיבם"; המתין לה עד שנתיאשו הבעלים, ונטלה, אינו עובר אלא משום "לא תוכל להתעלם" בלבד

אמר **רבא**: האי מאן דחזי דנפל זוזי מחבריה בי חלתא, ואשכחיה ושקליה - לא מיחייב לאהדורי ליה - מאי טעמא? ההוא דנפל מיניה, מיאש הוא! ~אף על גב דחזייה דאייתי ארבלא וקא מרבל - מימר אמר: "כי היכי דנפול מינאי דידי, הכי נפול מאיניש אחרינא, ומשכחנא מידי!"

משנה: מצא בחנות, הרי אלו שלו; בין התיבה ולחנוני, של חנוני. לפני שולחני, הרי אלו שלו; בין הכסא ולשולחני, הרי אלו של שולחני. הלוקח פירות מחבירו, או ששילח לו חבירו פירות ומצא בהן מעות, הרי אלו שלו. אם היו צרורין, נוטל ומכריז

מחברת בבא מציעא - ב

גמרא: אמר **רבי אלעזר:** אפילו מונחין על גבי שולחן {תנן: "לפני שולחני, הרי אלו שלו" - הא על גבי שולחן, דשולחני! <אימא סיפא: "בין הכסא ולשולחני, של שולחני" - הא על גבי שולחן, שלו! - אלא מהא ליכא למשמע מינה! זורבי אלעזר, הא מנא ליה? <אמר **רבא:** מתניתין קשיתיה - מאי אריא דתני: "בין הכסא לשולחני, של שולחני"? - ליתני: "על שולחן"?! אי נמי: "מצא בשולחנות", כדקתני רישא "מצא בחנות, שלו" - אלא שמע מינה: אפילו מונחין על גבי שולחן, הרי אלו שלו

הלוקח פירות מחבירו, או ששילח לו חבירו פירות ומצא בהן מעות, הרי אלו שלו. אם היו צרורין, נוטל ומכריז -- אמר **ריש לקיש** משום **רבי ינאי:** לא שנו אלא (**כז, א**) בלוקח מן התגר, אבל בלוקח מבעל הבית, חייב להחזיר. וכן תני תנא קמיה **דרב נחמן:** לא שנו אלא בלוקח מן התגר, אבל בלוקח מבעל הבית, חייב להחזיר. אמר ליה **רב נחמן:** זוכי בעל הבית בעצמו דשן?! אמר ליה: זאיסמיה? <אמר ליה: לא! תתרגם מתניתין כגון שדשן על ידי עבדו ושפחתו הכנענים

משנה: אף השמלה היתה בכלל כל אלו, ולמה יצאת? להקיש אליה, לומר לך: מה שמלה מיוחדת, שיש בה סימנין ויש לה תובעין - אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים, חייב להכריז
גמרא: זמאי "בכלל כל אלו"? <אמר **רבא:** בכלל (דברים כב) "כל אבדת אחיך"

{ אמר **רבא:** למה לי דכתב רחמנא "שור", "חמור", "שה", ו"שמלה"?!
<צריכי! דאי כתב רחמנא "שמלה", הוה אמינא: הני מילי בעדים דגופה וסימנין דגופה, אבל חמור, בעדים דאוכף וסימנין דאוכף, אימא: לא מהדרינן ליה - כתב רחמנא "חמור", דאפילו חמור, בסימני האוכף! {"שור" ו"שה" דכתב רחמנא, למה לי?! <"שור", דאפילו לגיזת זנבו, ו"שה" לגיזותיו {ולכתוב רחמנא "שור", דאפילו לגיזת זנבו, וכל שכן שה, לגיזותיו?! <אלא אמר **רבא:** חמור דבור לרבי יהודה, ושה דאבידה לדברי הכל, קשיא!

מחברת בבא מציעא - ב

ואימא: לגללים הוא דאתא!! <גללים, אפקורי מפקר להו! אודילמא לסימנין הוא דאתא, דאיבעיא לן: <סימנין דאורייתא או דרבנן? - כתב רחמנא: "שה", דאפילו בסימנין מהדרינן, וסימנין דאורייתא! <אמרי: מדקתני להו תנא לסימנין גבי שמלה, דקתני: מה שמלה מיוחדת, שיש בה סימנין ויש לה תובעין, חייב להכריז - אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעין, חייב להכריז - שמע מינה דשה לאו לסימנין הוא דאתא!

תנו רבנן: (דברים כב) "אשר תאבד" - פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה. **רבי יהודה** אומר: "ומצאתה" - פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה

מאי בינייהו? <אמר **אביי**: משמעות דורשין איכא בינייהו - מר נפקא ליה מ"אשר תאבד", ומר נפקא ליה מ"ומצאתה" {ולמאן דנפקא ליה מ"אשר תאבד", האי "ומצאתה", מאי עביד ליה?! <ההוא מיבעי ליה לכדרבנאי¹, דאמר **רבנאי**: "ומצאתה" - דאתאי לידיה משמע {ולמאן דנפקא ליה מ"ומצאתה", האי "אשר תאבד", מאי עביד ליה?! <מבעי ליה לכדרבי יוחנן, דאמר **רבי יוחנן** משום ר' שמעון בן יוחי: מניין לאבידה ששטפה נהר, שהיא מותרת? שנאמר: "כן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה" - מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם - יצתה זו, שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם {ואידך, הא דרבנאי, מנא ליה? <נפקא ליה מ"ומצאתה" {ואידך, הא דרבי יוחנן, מנא ליה? <נפקא ליה "ממנו" {ואידך, "ממנו" לא משמע ליה <<**רבא** אמר: פרוטה שהוזלה איכא בינייהו - מאן דאמר מ"אשר תאבד", איכא - ומאן דאמר מ"ומצאתה" ליכא {ולמאן דאמר "אשר תאבד", הא בעינן "ומצאתה", וליכא! <אלא פרוטה שהוקרה איכא בינייהו - מאן דאמר "ומצאתה" איכא, ומאן דאמר "אשר תאבד", ליכא {ולמאן דאמר "ומצאתה", הא בעינן "אשר תאבד" וליכא! <אלא פרוטה שהוקרה והוזלה וחזרה והוקרה איכא בינייהו - מאן דאמר "אשר תאבד", איכא - ומאן דאמר "ומצאתה", בעינן דאית בה שיעור מציאה משעת אבידה ועד שעת מציאה

1 יש גורסים: "רבינא"

מחברת בבא מציעא - ב

איבעיא להו: סימנין דאורייתא או דרבנן? מאי נפקא מינה? (כז, ב)
לאהדורי גט אשה בסימנים - אי אמרת דאורייתא, מהדרינן - ואי
אמרת דרבנן, כי עבוד רבנן תקנתא, בממונא, אבל באיסורא, לא עבוד
רבנן תקנתא

{תא שמע: אף השמלה היתה בכלל כל אלו, ולמה יצאת? להקיש אליה
ולומר לך: מה שמלה, מיוחדת שיש לה סימנין ויש לה תובעין, חייב
להכריז - אף כל דבר שיש לו סימנין ויש לו תובעין, חייב להכריז <תנא
"תובעין" אצטריכא ליה - "סימנין" כדי נסבא

תא שמע: חמור בסימני אוכף <אימא: בעדי אוכף

תא שמע: (דברים כב) "והיה עמך עד דרוש אחיך אותו" - וזכי תעלה
על דעתך שיתננו לו קודם שידרשנו?! - אלא: דרשהו, אם רמאי הוא או
אינו רמאי - מאי? לאו בסימנין?! <לא! בעדים!

תא שמע: אין מעידין אלא על פרצוף הפנים עם החוטם, אף על פי שיש
סימנין בגופו ובכליו - שמע מינה: סימנין לאו דאורייתא <אמרי:
"גופו" - דארוך וגוץ; "כליו" - דחיישינן לשאלה {אי חיישינן לשאלה,
חמור בסימני אוכף היכי מהדרינן?! <אמרי: ואוכף?! - לא שאולי
אינשי אוכפא, משום דמסקב ליה לחמרא! <<איבעית אימא: "כליו" -
בחירי ובסומקי

{אלא הא דתניא: מצאו קשור בכיס, או בארנקי, ובטבעת, או שמצאו
בין כליו - אפילו לזמן מרובה, כשר - ואי סלקא דעתך חיישינן
לשאלה, כי מצאו קשור בכיס, אמאי כשר?! ניחוש לשאלה! <אמרי:
כיס וארנקי וטבעת, לא משאלי אינשי - כיס וארנקי, משום דמסמני;
וטבעת, משום דמזייף

אלימא כתנאי: אין מעידין על השומא, ואלעזר בן מהבאי אומר:
מעידין על השומא ~מאי? לאו בהא קמיפלגי: דתנא קמא סבר: סימנין
דרבנן, ואלעזר בן מהבאי סבר: סימנין דאורייתא <אמר רבא: דכולי
עלמא סימנין דאורייתא, והכא בשומא מצויה בבן גילו קמיפלגי - מר
סבר: שומא מצויה בבן גילו, ומר סבר: שומא אינה מצויה בבן גילו
<<איבעית אימא: דכולי עלמא שומא אינה מצויה בבן גילו, והכא
בסימנין העשוין להשתנות לאחר מיתה קמיפלגי - מר סבר: סימנין
עשויים להשתנות לאחר מיתה, ומר סבר: סימנין אין עשויים להשתנות

מחברת בבא מציעא - ב

לאחר מיתה <<איבעית אימא : דכולי עלמא שומא אינה עשויה להשתנות לאחר מיתה, וסימנין דרבנן, והכא בשומא סימן מובהק הוא קמיפלגי - מר סבר : שומא סימן מובהק הוא, ומר סבר : שומא לאו סימן מובהק הוא

{ אמר **רבא** : אם תמצי לומר סימנין לאו דאורייתא, היכי מהדרין אבידתא בסימנין?! <דניחא ליה למוצא אבידה דנהדר בסימנין, כי היכי דכי אבדה ליה לדידיה, נמי נהדרו ליה בסימנין! { אמר ליה **רב ספרא לרבא** : וכי אדם עושה טובה לעצמו בממון שאינו שלו?! <אלא ניחא ליה לבעל אבידה למיהב סימנין ולמשקליה - מידע ידע דעדים לית ליה, ומימר אמר : כולי עלמא לא ידעי סימנין מובהקים דידה! ואנא יהיבנא סימנין מובהקים דידה, ושקלנא לה!

{ אלא הא דתנן : **רבן שמעון בן גמליאל** אומר : אחד הלוח משלשה, יחזיר ללוח ; שלשה שלוו מן האחד, יחזיר למלוח - ניחא ליה ללוח לאהדורי ליה למלוח?! <אמר ליה : התם סברא הוא - אחד הלוח משלשה, יחזיר ללוח - דגבי לוח שכיחי, גבי מלוח לא שכיחי - שמע מינה : מלוח נפול ; שלשה שלוו מאחד, יחזור למלוח - דגבי מלוח שכיחי, גבי לוח לא שכיחי

{ **כחא**) אלא הא דתנן : מצא תכריך של שטרות, או אגודה של שטרות, הרי זה יחזיר - הכי נמי דניחא ליה ללוח לאהדורי ליה למלוח?! <אלא אמר **רבא** : סימנין דאורייתא, דכתיב : (דברים כב) "והיה עמך עד דרוש אחיך אותו" - וכי תעלה על דעתך שיתננו קודם שידרשנו?! אלא דרשהו, אם רמאי הוא או אינו רמאי - לאו בסימנין?! - שמע מינה!

אמר **רבא** : אם תמצי לומר סימנין דאורייתא - ;אם תמצי לומר?! - הא פשיט ליה : סימנין דאורייתא! <משום דאיכא למימר כדשנינן : סימנין וסימנין - יניח ; סימנין ועדים - ינתן לבעל העדים ; סימנין וסימנין ועד אחד - עד אחד כמאן דליתיה דמי, ויניח ; עדי אריגה ועדי נפילה - תנתן לעדי נפילה, דאמרינן : זבוני זבנה, ומאיניש אחרינא נפל ; מדת ארכו ומדת רחבו - תנתן למדת ארכו, דמדת רחבו שעורי קא משער לה כד מכסי לה מרה וקאי, ומדת ארכו לא משתער לה ; מדת ארכו ומדת רחבו, ומדת גמיו - ינתן למדת ארכו ורחבו ; מדת ארכו ומדת רחבו, ומדת משקלותיו - ינתן למדת משקלותיו ; הוא אומר סימני הגט, והיא

מחברת בבא מציעא - ב

אומרת סימני הגט - ינתן לה ; במאי? אילימא במדת ארכו ורחבו - דלמא בהדי דנקיט ליה, חזיתיה! אלא "נקב יש בו בצד אות פלוני"; הוא אומר סימני החוט, והיא אומרת סימני החוט - ינתן לה ; במאי? אילימא בחיורא ובסומקא - ודלמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה! אלא במדת ארכו ; הוא אומר : "בחפיסה", והיא אומרת : "בחפיסה" - ינתן לו ; מאי טעמא? מידע ידעה דכל מה דאית ליה, בחפיסה הוא דמנח ליה

משנה : ;ועד מתי חייב להכריז? <עד כדי שידעו בו שכניו, דברי ר' מאיר > <ר' יהודה אומר : שלש רגלים, ואחר הרגל האחרון שבעה ימים. כדי שילך לביתו שלשה, ויחזור שלשה, ויכריז יום אחד

גמרא : תנא : שכני אבידה - ; מאי "שכני אבידה"? - אילימא שכני דבעל אבידה - אי ידע ליה, ליזול ולהדריה נהליה! אלא שכני מקום שנמצאת בו אבידה

ר' יהודה אומר : שלש רגלים, ואחר הרגל האחרון שבעה ימים. כדי שילך לביתו שלשה, ויחזור שלשה, ויכריז יום אחד -- {ורמינהו : בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים. **רבן גמליאל** אומר : בשבעה בו, שהוא חמשה עשר יום אחר החג, כדי שיגיע אחרון שבארץ ישראל לנהר פרת

<אמר **רב יוסף :** לא קשיא - כאן במקדש ראשון, כאן במקדש שני - במקדש ראשון, דנפיש ישראל טובא, דכתיב בהו : (מלכים א ד) "יהודה וישראל רבים כחול אשר על היס לרוב", בעינן כולי האי - במקדש שני, דלא נפיש ישראל טובא, דכתיב בהו : (עזרא ב) "כל הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים שלש מאות וששים", לא בעינן כולי האי

<<אמר ליה **אביי :** והא כתיב : (נחמיה ז : עב) "וישבו הכהנים והלויים והשוערים והמשררים ומן העם והנתינים וכל ישראל בעריהם", (עזרא ב) "והמשוררים והשוערים וכל ישראל בעריהם"! ~וכיון דהכי הוא, אפכא מסתברא! מקדש ראשון, דנפיש ישראל טובא, דמצוות עלמא, ומשתכחי שיירתא דאזלי בין ביממא ובין בליליא, לא בעינן כולי האי, וסגי בתלתא יומא - מקדש שני, דלא נפיש ישראל טובא, ולא מצוות

מחברת בבא מציעא - ב

עלמא, ולא משתכחי שיירתא דאזלי בין ביממא ובין בליליא, בעינן כולי האי

<< רבא אמר: לא שנא במקדש ראשון, ולא שנא במקדש שני - לא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי

אמר רבינא: שמע מינה: כי מכריז, "גלימא" מכריז - דאי סלקא דעתך "אבידתא" מכריז, בעינן למטפי ליה חד יומא לעיוני במאניה! אלא שמע מינה: "גלימא" מכריז - שמע מינה! רבא אמר: אפילו תימא "אבידתא" מכריז, לא הטריחו רבנן באבידה יותר מדאי

תנו רבנן: רגל ראשון, אומר: "רגל ראשון"; רגל שני, אומר: "רגל שני"; רגל שלישי, אומר: "רגל שלישי"!! <דלא אתי לאחלופי בשני! {שני נמי, (כח, ב) אתיא לאחלופי בראשון! <הא קא אתי רגל שלישי

תנו רבנן: בראשונה כל מי שמצא אבידה היה מכריז עליה שלשה רגלים, ואחר רגל אחרון שבעת ימים, כדי שילך שלשה, ויחזור שלשה, ויכריז יום אחד. משחרב בית המקדש, שיבנה במהרה בימינו, התקינו שיהו מכריזים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ומשרבו האנסים, התקינו שיהו מודיעין לשכיניו ולמיודעיו ודיו: מאי "משרבו האנסין"? <דאמרי: "אבידתא למלכא!"

רבי אמי אשכח אודיאי דדינרי. חזייה ההוא בר נש² דקא מירתת. אמר ליה: "זיל! שקול לנפשך! דלאו פרסאי אנן, דאמרי "אבידתא למלכא!"

תנו רבנן: אבן טוען היתה בירושלים. כל מי שאבדה לו אבידה, נפנה לשם. וכל מי שמוצא אבידה, נפנה לשם. זה עומד ומכריז, וזה עומד ונותן סימנין ונוטלה. וזו היא ששנינו: "צאו וראו אם נמחת אבן הטוען"

2 יש גורסים: "בר רומאה"

מחברת בבא מציעא - ב

משנה: אמר את האבידה ולא אמר סימניה, לא יתן לו. והרמאי, אף על פי שאמר סימניה, לא יתן לו, שנאמר: (דברים כב) "עד דרוש אחיך אותו" - עד שתדרוש את אחיך, אם רמאי הוא אם אינו רמאי

גמרא: אתמר: **רב יהודה** אמר: "אבידתא" מכריז. ור' **נחמן** אמר: "גלימא" מכריז -- **רב יהודה** אמר: "אבידתא" מכריז - דאי אמרת "גלימא" מכריז, חיישינן לרמאי; ר' **נחמן** אמר: "גלימא" מכריז - לרמאי לא חיישינן, דאם כן, אין לדבר סוף

תנן: אמר את האבידה ולא אמר את סימניה, הרי זה לא יתן לו {אם אמרת בשלמא, "אבידתא" מכריז, הא קמשמע לן: אף על גב דאמר "גלימא", כי לא אמר סימנין, לא מהדרינן ליה ~אלא אי אמרת "גלימא" מכריז, אמר איהו "גלימא" ואמר איהו "גלימא", צריכא למימר כי לא אמר סימנין לא מהדרינן ליה?! <אמר **רב ספרא**: לעולם "גלימא" מכריז! אמר איהו "גלימא" ואמר איהו סימנין. ומאי "לא אמר את סימניה"? - לא אמר סימנין מובהקין דידה

והרמאי, אף על פי שאמר את סימניה, הרי זה לא יתן לו -- תנו רבנן: בראשונה, כל מי שאבדה לו אבידה היה נותן סימנין ונוטלה. משרבו הרמאין, התקינו שיהו אומרים לו: "צא, והבא עדים דלאו רמאי את, וטול!" כי הא דאבוה דרב פפא אירכס ליה חמרא, ואשכחוה. אתא לקמיה דרבה בר רב הונא. אמר ליה: "זיל אייתי סהדי דלאו רמאי את וטול!" אזל אייתי סהדי. אמר להו: ידעיתון ביה דרמאי הוא?" אמרו ליה: "אין!" אמר להו: "אנא רמאה אנא?" אמרו ליה: "אן?" אמרו ליה: "לאו רמאי את" קאמרינן". אמר **רבה בר רב הונא**: מסתברא לא מייתי איניש חובתא לנפשיה

משנה: כל דבר שעושה ואוכל, יעשה ויאכל. ודבר שאין עושה ואוכל, ימכר. שנאמר: (דברים כב) "והשבותו לו" - ראה היאך תשיבנו לו - מה יהא בדמים! ר' **טרפון** אומר: ישתמש בהן - לפיכך אם אבדו, חייב באחריותן. ר' **עקיבא** אומר: לא ישתמש בהן - לפיכך אם אבדו, אין חייב באחריותן

גמרא: ; וּלְעוֹלָם?! <אמר **רב נחמן** אמר **שמואל**: עד שנים עשר חדש. תניא נמי הכי: כל דבר שעושה ואוכל, כגון פרה וחמור, מטפל בהן עד

מחברת בבא מציעא - ב

שנים עשר חדש - מכאן ואילך, שם דמיהן ומניהן; עגלים וסייחין, מטפל בהן שלשה חדשים - מכאן ואילך, שם דמיהן ומניהן; אווזין ותרנגולין, מטפל בהם שלשים יום - מכאן ואילך, שם דמיהן ומניהן אמר **רב נחמן בר יצחק**: תרנגולת כבהמה גסה. תניא נמי הכי: תרנגולת ובהמה גסה, מטפל בהן שנים עשר חודש - מכאן ואילך, שם דמיהן ומניהן; עגלים וסייחין, מטפל בהן שלשים יום - מכאן ואילך, שם דמיהן ומניהן; אווזין ותרנגולין וכל דבר שטיפולו מרובה משכרו, מטפל בהן שלשה ימים - מכאן ואילך, שם דמיהן ומניהן {קשיא עגלים וסייחין אעגלים וסייחין, אווזין ותרנגולין אווזין ותרנגולין <עגלים וסייחין אעגלים וסייחין לא קשיא - הא דרעיא, והא דפטומא; אווזין ותרנגולין אווזין ותרנגולין נמי לא קשיא - הא ברברבי, הא בזוטרי

ושאינו עושה ואוכל, ימכר. שנאמר: (דברים כב) "והשבותו לו" -- תנו רבנן: "והשבותו לו" - ראה היאך תשיבנו לו, שלא יאכיל עגל לעגלים, וסיח לסייחין, אווזא לאווזין, ותרנגול לתרנגולין

ראה היאך תשיבנו לו - מה יהא בדמים! ר' **טרפון** אומר: ישתמש בהן - לפיכך אם אבדו, חייב באחריותן. ר' **עקיבא** אומר: לא ישתמש בהן - לפיכך אם אבדו, אין חייב באחריותן -- עד כאן לא פליגי (כט, א) אלא כשנשתמש בהן, אבל לא נשתמש בהן, אם אבדו, פטור

אלימא תיהוי תיובתא דרב יוסף, דאתמר: שומר אבידה - **רבה** אמר: כשומר חנם. **רב יוסף** אמר: כשומר שכר <אמר לך **רב יוסף**: בגניבה ואבידה, דכולי עלמא לא פליגי דחייב - כי פליגי באונסין דשואל - ר' **טרפון** סבר: שרו ליה רבנן לאשתמושי בגוייהו, והוה ליה שואל עלייהו. ור' **עקיבא** סבר: לא שרו ליה רבנן לאשתמושי בגוייהו, הלכך לא הוי שואל עלייהו

{אי הכי, "לפיכך" דאמר ר' **עקיבא**, למה לי?! אי אמרת בשלמא, בגניבה ואבידה הוא דפליגי, היינו דקתני: "ר' **עקיבא** אומר לא ישתמש בהן, לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן" - סלקא דעתך אמינא: שומר שכר הוי, כדרב יוסף, ובגניבה ואבידה מחייב - קא משמע לן: "לפיכך" השתא דאמרת "לא ישתמש בהן", שומר שכר לא הוי, ולא מחייב בגניבה ואבידה ~אלא אי אמרת: בגניבה ואבידה, דכולי עלמא לא פליגי דחייב - כי פליגי באונסין דשואל - מאי "לפיכך"

מחברת בבא מציעא - ב

דרבי עקיבא?! - הכי מבעי ליה למתנא : ר' עקיבא אומר : לא ישתמש בהן, ואנא ידענא, דכיון דלא ישתמש בהן, לאו שואל הוי, ואינו חייב באחריות! <"לפיכך" דרבי עקיבא למה לי? משום "לפיכך" דרבי טרפון! ו"לפיכך" דרבי טרפון למה לי? - הכי קאמר : כיון דשרו ליה רבן לאשתמושי בגוייהו, כמאן דאישתמש בגוייהו דמי, וחייב באחריותן } והא "אבדו" קתני! (כט, ב) <כדרבה, דאמר רבה : "נגנבו" - בלסטים מזויין ; "אבדו" - שטבעה ספינתו בים

אמר רב יהודה אמר שמואל : הלכה כר' טרפון

ביד רחבה הוה ליה הנהו זוזי דיתמי. אתא לקמיה דרב יוסף. אמר ליה : זמהו לאשתמושי בגוייהו? <אמר ליה : הכי אמר רב יהודה אמר שמואל : הלכה כר' טרפון. } אמר ליה אביי : ולא אתמר עלה : אמר ר' חלבו אמר רב הונא : לא שנו אלא בדמי אבידה, הואיל וטרח בה, אבל מעות אבידה, דלא טרח בהו, לא - והני כמעות אבידה דמו! <אמר ליה : "זיל! לא שבקו לי דאשרי לך!"

משנה : מצא ספרים, קורא בהן אחד לשלשים יום. ואם אינו יודע לקרות, גוללן. אבל לא ילמוד בהן בתחלה, ולא יקרא אחר עמו. מצא כסות, מנערה אחד לשלשים יום, ושוטחה לצרכה, אבל לא לכבודו. כלי כסף וכלי נחושת, משתמש בהן לצרכן, אבל לא לשחקן. כלי זהב וכלי זכוכית, לא יגע בהן עד שיבא אליהו. מצא שק או קופה, וכל דבר שאין דרכו ליטול, הרי זה לא יטול

גמרא : אמר שמואל : המוצא תפילין בשוק, שם דמיהן ומניחן לאלתר } מתלב רבינא : מצא ספרים, קורא בהן אחד לשלשים יום, ואם אינו יודע לקרות, גוללן - גוללן אין - שם דמיהן ומניחן, לא! <אמר אביי : תפילין בי בר חב משכח שכיחי - ספרים לא שכיחי

תנו רבנן : השואל ספר תורה מחבירו, הרי זה לא ישאילנו לאחר. פותחו וקורא בו, ובלבד שלא ילמוד בו בתחלה, ולא יקרא אחר עמו. וכן המפקיד ספר תורה אצל חבירו, גוללו כל שנים עשר חדש. פותחו וקורא בו. אם בשבילו פתחו, אסור. סומכוס אומר : בחדש, שלשים

מחברת בבא מציעא - ב

יום ; בישן, שנים עשר חדש. ר' אליעזר בן יעקב אומר : אחד זה ואחד זה, שנים עשר חדש

אמר מר : השואל ספר תורה מחבירו, הרי זה לא ישאילנו לאחר {מאי אריא ספר תורה?! אפילו כל מילי נמי! דאמר ר' שמעון בן לקיש : כאן שנה רבי : אין השואל רשאי להשאיל, ואין השוכר רשאי להשכיר!
<ספר תורה איצטריכא ליה! מהו דתימא? ניחא ליה לאיניש דתיעביד מצוה בממוניה - קמשמע לן

פותחו וקורא בו - {פשיטא! ואלא למאי שייליה מיניה?! <סיפא איצטריכא ליה : ובלבד שלא ילמוד בו בתחלה

וכן המפקיד ספר תורה אצל חבירו, גוללו כל שנים עשר חדש. פותחו וקורא בו - {מאי עבידתיה גביה?!} {ותו : אם בשבילו פתחו, אסור - הא אמרת : פותחו וקורא בו! <הכי קאמר : אם כשהוא גוללו, פותחו וקורא בו, מותר ; אם בשבילו פתחו, אסור

סומכוס אומר : בחדש, שלשים יום ; בישן, שנים עשר חדש. ר' אליעזר בן יעקב אומר : אחד זה ואחד זה, שנים עשר חדש - {ר' אליעזר בן יעקב היינו תנא קמא! <אלא אימא : ר' אליעזר בן יעקב אומר : אחד זה ואחד זה, שלשים יום

אבל לא ילמוד בו בתחלה, ולא יקרא אחר עמו - {ורמינהו : לא יקרא פרשה וישנה, ולא יקרא בו פרשה ויתרגם, ולא יפתח בו יותר משלשה דפין, ולא יקראו בו שלשה בני אדם בכרך אחד - הא שנים, קורין!
<אמר **אביי** : לא קשיא - כאן בענין אחד, כאן בשני ענינים

מצא כסות מנערה אחד לשלשים יום -- {למימרא דניעור מעלי לה?! - והאמר **רבי יוחנן** : מי שיש לו גרדי אומן בתוך ביתו, ינער כסותו בכל יום <אמרי : בכל יום, קשי לה - אחד לשלשים יום, מעלי לה <<איבעית אימא : לא קשיא - הא בחד, והא בתרי <<<איבעית אימא : לא קשיא - הא בידא, והא בחוטרא <<<<איבעית אימא : לא קשיא - הא בדעמרא, הא בדכיתנא

אמר ר' **יוחנן** : כסא דחרשין, ולא כסא דפושרין. ולא אמרן אלא בכלי מתכות, אבל בכלי חרש, לית לן בה. ובכלי מתכות נמי, לא אמרן אלא

מחברת בבא מציעא - ב

דלא צויץ, אבל דצויץ, לית לן בה. ולא אמרן אלא דלא שדא ביה
ציביא, אבל שדא ביה ציביא, לית לן בה

ואמר ר' יוחנן: מי שהניח לו אביו מעות הרבה, ורוצה לאבדן, ילבש
בגדי פשתן, וישתמש בכלי זכוכית, וישכור פועלים ואל ישב עמהן --
ילבש בכלי פשתן - בכתנא רומיתא; וישתמש בכלי זכוכית - בזוגיתא
חירותא; וישכור פועלים ואל ישב עמהן - תרגומא (ל,א) בתורי, דנפיש
פסידיהו

שוטחה לצורכה, אבל לא לכבודו -- איבעיא להו: לצורכו ולצורכה,
מאי?

{תא שמע: שוטחה לצורכה - לצורכה, אין - הא לצורכו ולצורכה, לא!
<אימא סיפא: "אבל לא לכבודו" - לכבודו הוא דלא - הא לצורכה
ולצורכו, שפיר דמי! - אלא מהא, ליכא למשמע מינה

{תא שמע: לא ישטחנה, לא על גבי מטה ולא על גבי מגוד לצרכו, אבל
ישטחנה על גבי מטה ועל גבי מגוד לצרכה. נזדמנו לו אורחים, לא
ישטחנה, לא על גבי מטה ולא על גבי מגוד, בין לצורכו בין לצורכה
<שאני התם, דמקלא קלי לה - אי משום עינא, אי משום גנבי

{תא שמע: הכניסה לרבקה ודשה, כשירה. בשביל שתינק ותדוש,
פסולה - והא הכא, דלצורכו ולצורכה הוא, וקתני פסולה <שאני התם,
דאמר קרא: (דברים כא) "אשר לא עובד בה" - מכל מקום {אי הכי,
אפילו רישא נמי <הא לא דמיא אלא להא דתנן: שכן עליה עוף,
כשירה; עלה עליה זכר, פסולה - מאי טעמא? כדרב פפא, דאמר **רב**
פפא: אי כתיב "עובד" וקרינן "עובד", הוה אמינא: אפילו ממילא. ואי
כתיב "עבד" וקרינן "עבד", הוה אמינא: עד דעבד בה איהו - השתא,
דכתיב "עבד" וקרינן "עובד" בעינן עובד דומיא דעבד - מה עבד, דניחא
ליה - אף עובד, דניחא ליה

כלי כסף וכלי נחושת, משתמש בהן לצרכו, אבל לא לשחקו. כלי זהב
וכלי זכוכית, לא יגע בהן עד שיבא אליהו -- תנו רבנן: המוצא כלי עץ,
משתמש בהן בשביל שלא ירקבו; כלי נחושת, משתמש בהן בחמין,
אבל לא על ידי האור, מפני שמשחיקו; כלי כסף, משתמש בהן בצונן,

מחברת בבא מציעא - ב

אבל לא בחמין, מפני שמשחירן; מגריפות וקרדומות, משתמש בהן ברך, אבל לא בקשה, מפני שמפחיתן; כלי זהב וכלי זכוכית, לא יגע בהן עד שיבא אליהו. כדרך שאמרו באבידה, כך אמרו בפקדון {פקדון, מאי עבידתיה גביה?!} <אמר **רב אדא בר חמא** אמר **רב ששת**: בפקדון שהלכו בעליהן למדינת הים

מצא שק או קופה, וכל דבר שאין דרכו ליטול, הרי זה לא יטול -- ;מנהני מילי? <דתנו רבנן: (דברים כב) "והתעלמת" - פעמים שאתה מתעלם, ופעמים שאי אתה מתעלם; הא כיצד? <היה כהן והיא בבית הקברות, או שהיה זקן ואינה לפי כבודו, או שהיתה מלאכה שלו מרובה משל חבירו - לכך נאמר "והתעלמת מהם" {למאי איצטריך קרא?!} ^אילימא לכהן והיא בבית הקברות - פשיטא! האי עשה והאי לא תעשה ועשה, ולא אתי עשה ודחי את לא תעשה ועשה. ותו: לא דחינן איסורא מקמי ממונא ^אלא לשלו מרובה משל חבירו - מדרב יהודה אמר רב נפקא, דאמר **רב יהודה** אמר **רב**: (דברים טו) "אפס כי (ל,ב) לא יהיה בך אביון" - שלך קודם לשל כל אדם! <אלא לזקן ואינו לפי כבודו!

אמר **רבה**: הכישה, חייב בה. אביי הוה יתיב קמיה דרבה. חזא להנך עיזי דקיימו. שקל קלא ושדא בהו. אמר ליה: איחייבת בהו! קום, אהדרינהו!

;איבעיא להו: דרכו להחזיר בשדה, ואין דרכו להחזיר בעיר, מהו? מי אמרינן: השבה מעליא בעינן, וכיון דלאו דרכיה להחזיר בעיר, לא לחייב? או דלמא בשדה, מיהת, הוא דאיחייב ליה, וכיון דאיחייב ליה בשדה, איחייב ליה בעיר - תיקו

אמר **רבא**: כל שבשלו מחזיר, בשל חבירו נמי מחזיר. וכל שבשלו פורק וטוען, בשל חבירו נמי פורק וטוען

רבי ישמעאל ברבי יוסי הוה קאזיל באורחא. פגע ביה ההוא גברא. הוה דרי פתכא דאופי. אותבינהו וקא מיתפת. אמר ליה: "דללי לי!" אמר ליה: "כמה שוין?" אמר ליה: "פלגא דזוזא" יהיב ליה פלגא דזוזא ואפקרה. הדר זכה בהו. הדר יהיב ליה פלגא דזוזא ואפקרה. חזייה דהוה קא בעי למיהדר למזכיה בהו. אמר ליה: "לכולי עלמא

מחברת בבא מציעא - ב

אפקרנהו, ולך לא אפקרנהו!" {ומי הוי הפקר כי האי גוונא?! והתנן :
בית שמאי אומרים : הפקר לעניים הפקר. **ובית הלל** אומרים : אינו
הפקר עד שיהא הפקר לעניים ולעשירים כשמיטה! |אלא רבי
ישמעאל ברבי יוסי, לכולי עלמא אפקרינהו, ובמלתא בעלמא הוא
דאוקמיה {והא רבי ישמעאל ברבי יוסי, זקן ואינו לפי כבודו הוה! <ר'
ישמעאל ברבי יוסי, לפני משורת הדין הוא דעבד, דתני **רב יוסף** :
(שמות יח) "והודעת להם : - זה בית חייהם ; "את הדרך" - זו גמילות
חסדים ; "ילכו" - זה ביקור חולים ; "בה" - זו קבורה ; "ואת המעשה"
- זה הדין ; "אשר יעשון" - זו לפני משורת הדין

אמר מר : "ילכו" - זה ביקור חולים – {היינו גמילות חסדים! <לא
נצרכה אלא לבן גילו, דאמר מר : בן גילו, נוטל אחד מששים בחליו.
ואפילו הכי, מבעי ליה למיזל לגביה!

"בה" - זו קבורה – {היינו גמילות חסדים! <לא נצרכה אלא לזקן
ואינו לפי כבודו

"אשר יעשון" - זו לפני משורת הדין – דאמר ר' **יוחנן** : לא חרבה
ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה ; אלא דיני דמגיזתא לדיינו?! |
<אלא אימא : שהעמידו דיניהם על דין תורה, ולא עבדו לפני משורת
הדין

משנה : אי זו היא אבידה? מצא חמור או פרה רועין בדרך - אין זו
אבידה ; חמור וכליו הפוכין, פרה רצה בין הכרמים - הרי זו אבידה!
החזירה וברחה, החזירה וברחה, אפילו ארבעה וחמשה פעמים, חייב
להחזירה, שנאמר : (דברים כב) "השב תשיבם". היה בטל מסלע, לא
יאמר לו : "תן לי סלע!", אלא נותן לו שכרו כפועל. אם יש שם בית דין,
מתנה בפני בית דין. אם אין שם בית דין, בפני מי יתנה?! שלו קודם!

גמרא : {אטו כל הני דאמרינן לאו אבידה הוו?! <אמר **רב יהודה** : הכי
קאמר : אי זו היא כלל אבידה שהוא חייב בה? מצא חמור ופרה רועין
בדרך - אין זו אבידה, ולא מיחייב בה ; חמור וכליו הפוכים, פרה ורצה
בין הכרמים - הרי זו אבידה, ומיחייב בה

{ולעולם?! <אמר **רב יהודה** אמר **רב** : עד שלשה ימים ; היכי דמי? אי
בלילותא, אפילו חדא שעתא נמי! אי ביממא, אפילו טובא נמי לא!

מחברת בבא מציעא - ב

<לא! צריכא דהוה חזי לה בקדמתא ובחשכתא - תלתא יומי, אמרינן :
איתרמויי אתרמי לה ונפקא - טפי, ודאי אבידה היא

תניא נמי הכי : מצא טלית וקרדום (לא,א) באסרטיא, ופרה רצה בין
הכרמים - הרי זו אבידה ; טלית בצד גדר, קרדום בצד גדר, ופרה רועה
בין הכרמים - אין זו אבידה ; שלשה ימים זה אחר זה - הרי זו אבידה.
ראה מים ששוטפין ובאין - הרי זה גודר בפניהם.

אמר **רבא** : (דברים כב) "לכל אבידת אחיך" - לרבות אבידת קרקע.
אמר ליה **רב חנניה לרבא** : תניא דמסייע לך : ראה מים ששוטפין
ובאין, הרי זה גודר בפניהם <אמר ליה : אי משום הא, לא תסייעי! -
הכא במאי עסקינן? בדאיכא עומרין! {אי דאיכא עומרין, מאי
למימרא?! <לא! צריכא דאית בה עומרין דצריכי לארעא! מהו
דתימא? כיון דצריכי לארעא, כי גופה דארעא דמיין - קמשמע לן!
מצא חמור או פרה רועין בדרך - אין זו אבידה ; חמור וכליו הפוכין,
פרה רצה בין הכרמים - הרי זו אבידה! -- {הא גופה קשיא! אמרת :
מצא חמור ופרה רועין בדרך, אין זו אבידה - רועין בדרך הוא דלא הוה
אבידה - הא רצה בדרך, ורועה בין הכרמים, הויה אבידה! - אימא
סיפא : חמור וכליו הפוכים, ופרה רצה בין הכרמים, הרי זו אבידה -
רצה בין הכרמים הוא דהויה אבידה - הא רצה בדרך ורועה בין
הכרמים, אין זו אבידה! <אמר **אביי** : (איוב לו) "יגיד עליו ריעו" - תנא
רועה בדרך, דלא הויה אבידה - והוא הדין לרועה בין הכרמים ; תנא
רצה בין הכרמים, דהויה אבידה - והוא הדין לרצה בדרך!
{אמר ליה **רבא** : אי יגיד עליו ריעו, ליתני קילתא, וכל שכן חמירתא!
ליתני "רצה בדרך", דהויה אבידה, וכל שכן רצה בין הכרמים ; ולתני
"רועה בין הכרמים", דלא הויה אבידה, וכל שכן רועה בדרך! <אלא
אמר **רבא** : "רצה" א"רצה" לא קשיא - הא דאפה לגבי דברא, הא
דאפה לגבי מתא ; "רועה" א"רועה" נמי לא קשיא - כאן באבידת גופה,
כאן באבידת קרקע! כי קתני רועה בדרך לא הויה אבידה - הא רועה
בין הכרמים הויה אבידה - באבידת קרקע ; וכי קתני רצה בין הכרמים
הויה אבידה - הא רועה בין הכרמים לא הויה אבידה - באבידת גופה!
דרצה בין הכרמים, מסקבא, ורועה בין הכרמים, לא מסקבא {ורועה
בין הכרמים, נהי דלא מסקבא, תיפוק ליה משום אבידת קרקע!?

מחברת בבא מציעא - ב

<בדגוי! {ותיפוק ליה משום אבידת גופה, דדלמא קטלו לה!! >באתרא דמתרו והדר קטלי! {ודלמא אתרו בה! >אי אתרו בה ולא אזדהרו בה, ודאי אבידה מדעת היא!

החזירה וברחה, החזירה וברחה, אפילו ארבעה וחמשה פעמים, חייב להחזירה, שנאמר: (דברים כב) "השב תשיבם" -- {אמר ליה ההוא מדרבנן לרבא: אימא: "השב" - חדא זמנא; "תשיבם" - תרי זמני <אמר ליה: "השב" - אפילו מאה פעמים משמע; "תשיבם" - אין לי אלא לביתו - לגינתו ולחורבתו מנין? תלמוד לומר: "תשיבם" - מכל מקום! ;היכי דמי? ^אי דמינטרא - פשיטא! ^אי דלא מינטרא - אמאי?! <לעולם דמינטרא, והא קמשמע לן דלא בעינן דעת בעלים, וכדר' אלעזר, דאמר: הכל צריכין דעת בעלים, חוץ מהשבת אבידה, שהתורה ריבתה השבות הרבה

{(דברים כב) "שלח תשלח" - אימא: "שלח" - חדא זמנא; "תשלח" - תרי זמני <אמר ליה: "שלח" - אפילו מאה פעמים משמע; "תשלח" - אין לי אלא לדבר הרשות - לדבר מצוה מנין? תלמוד לומר: "תשלח" - מכל מקום

{אמר ליה ההוא מדרבנן לרבא: ואימא: (ויקרא יט) "הוכח" - חדא זמנא; "תוכיח" - תרי זמני <אמר ליה: "הוכח" - אפילו מאה פעמים משמע; "תוכיח" - אין לי אלא הרב לתלמיד - תלמיד לרב מנין? תלמוד לומר: "הוכח תוכיח" - מכל מקום

(שמות כג) "עזב תעזוב עמו" - אין לי אלא בעליו עמו - שאין בעליו עמו מנין? תלמוד לומר: "עזב תעזוב" - מכל מקום. "הקם תקים עמו" - אין לי אלא בעליו עמו - שאין בעליו עמו מנין? תלמוד לומר: (דברים כב) "הקם תקים" - מכל מקום {ולמה ליה למכתב פריקה, ולמה ליה למיכתב טעינה? <צריכי! דאי כתב רחמנא פריקה, הוה אמינא: משום דאיכא צער בעלי חיים, ואיכא חסרון כיס - אבל טעינה, דלאו צער בעלי חיים איכא, ולא חסרון כיס איכא, אימא לא; ואי אשמעינן טעינה - משום דבשכר, אבל פריקה, דבחנם, אימא לא - צריכא! {ולר' שמעון, דאמר: אף טעינה בחנם, מאי איכא למימר?! <לר' שמעון, לא מסיימי קראי {למה לי למכתב הני תרתי, ולמה לי למכתב אבידה? <צריכי! דאי כתב רחמנא הני תרתי, משום דצערא דמרה איתא, צערא

מחברת בבא מציעא - ב

דידה איתא - אבל אבידה, דצערא דמרה איתא, וצערא דידה ליתא, אימא לא! ואי אשמעינן אבידה, משום דליתא למרה בהדה, (לא, ב) אבל הני תרתני, דאיתא למרה בהדה, אימא לא - צריכא!

(במדבר לה) "מות יומת המכה" - אין לי אלא במיתה הכתובה בו - מנין שאם אי אתה יכול להמיתו במיתה הכתובה בו, שאתה רשאי להמיתו בכל מיתה שאתה יכול להמיתו? תלמוד לומר: "מות יומת" - מכל מקום!

(דברים יג) "הכה תכה" - אין לי אלא בהכאה הכתובה בהן - מנין שאם אי אתה יכול להמיתן בהכאה הכתובה בהן, שאתה רשאי להכותן בכל הכאה שאתה יכול? תלמוד לומר: "הכה תכה" - מכל מקום!

(דברים כד) "השב תשיב" - אין לי אלא שמשכנו ברשות בית דין - משכנו שלא ברשות בית דין מנין? תלמוד לומר: "השב תשיב" - מכל מקום!

(שמות כב) "חבל תחבול" - אין לי אלא שמשכנו ברשות - משכנו שלא ברשות מנין? תלמוד לומר: "חבל תחבול" - מכל מקום! {והני תרי קראי, למה לי? <חד לכסות יום, וחד לכסות לילה!

(דברים טו) "פתח תפתח" - אין לי אלא לעניי עירך - לעניי עיר אחרת מנין? תלמוד לומר: "פתח תפתח" - מכל מקום!

(דברים טו) "נתן נתן" - אין לי אלא מתנה מרובה - מתנה מועטת מנין? תלמוד לומר: "נתן נתן" - מכל מקום!

(דברים טו) "הענק תעניק" - אין לי אלא שנתברך הבית בגללו, מעניקים - לא נתברך הבית בגללו, מנין? תלמוד לומר: "הענק תעניק" - מכל מקום! {ולר' אלעזר בן עזריה, דאמר: נתברך הבית בגללו, מעניקין לו - לא נתברך הבית בגללו, אין מעניקין - "תעניק" למה לי?! <דברה תורה כלשון בני אדם!

(דברים טו) "העבט תעביטנו" - אין לי אלא שאין לו, ואינו רוצה להתפרנס - אמר רחמנא: "תן לו דרך הלואה!" - יש לו ואינו רוצה להתפרנס, מנין? תלמוד לומר: "תעביטנו" - מכל מקום! {ולר' שמעון, דאמר: יש לו ואינו רוצה להתפרנס, אין נזקקין לו - "תעביטנו" למה לי?! <דברה תורה כלשון בני אדם!

היה בטל מסלע, לא יאמר לו: "תן לי סלע!", אלא נותן לו שכרו כפועל -- תנא: נותן לו שכרו כפועל בטל; מאי "כפועל בטל"? <אמר אביי: כפועל בטל של אותה מלאכה דבטל מינה

אם יש שם בית דין, מתנה בפניהם. אם אין שם בית דין, בפני מי יתנה?! שלו קודם! -- איסור ורב ספרא עביד עיסקא בהדי הדדי. אזל רב ספרא פלג ליה, בלא דעתיה דאיסור, באפי בי תרי. אתא לקמיה **דרבה בר רב הונא**. אמר ליה: זיל! אייתי תלתא דפלגת קמייהו! אי נמי **(לב,א)** תרי מגו תלתא! ואי נמי תרי סהדי דפלגת באפי בי תלתא! אמר ליה: זמנא לך הא? אמר ליה: <דתנן: אם יש שם בית דין, מתנה בפניהם. אין שם בית דין, בפני מי יתנה?! שלו קודם! אמר ליה: {מי דמי?! התם, דמפיק ממונא מהאי ומותיב להאי, בעינן בית דין. אבל הכא, דידיה שקלי! גילוי מילתא בעלמא הוא! בתרי סגי ליה! ~תדע, דתנן: אלמנה מוכרת שלא בפני בית דין! אמר ליה **אביי**: <ולאו מי אתמר עלה: אמר **רב יוסף בר מניומי** אמר ר' **נחמן**: אלמנה אינה צריכה בית דין של מומחין, אבל צריכה בית דין של הדיוטות

משנה: מצאה ברפת, אין חייב בה; ברשות הרבים, חייב בה ואם היתה בבית הקברות, לא יטמא לה. אם אמר לו אביו "היטמא!", או שאמר לו "אל תחזיר!", לא ישמע לו

פרק וטען פרק וטען, אפילו ארבעה וחמשה פעמים, חייב, שנאמר: (שמות כג) "עזב תעזב". הלך וישב לו ואמר: "הואיל ועליך מצוה, אם רצונך לפרוק, פרוק!" פטור, שנאמר: "עמו"

אם היה זקן או חולה, חייב. מצוה מן התורה לפרוק, אבל לא לטעון. ר' שמעון אומר: אף לטעון. **רבי יוסי הגלילי** אומר: אם היה עליו יתר על משאו, אין זקוק לו, שנאמר: "תחת משאו" - משאוי שיכול לעמוד בו

גמרא: אמר **רבא**: רפת שאמרו, אינה מתעה ואינה משמרת - אינה מתעה, מדקתני "אינו חייב בה"; ואינה משמרת, מדאיצטריך למיתני "אינו חייב בה". דאי סלקא דעתך משמרת - השתא, משכח לה אבראי,

מחברת בבא מציעא - ב

מעייל לה לגואי - משכח לה מגואי, מבעיא?! אלא שמע מינה : אינה משמרת - שמע מינה!

מצאה ברפת, אינו חייב -- אמר ר' יצחק: והוא שעומדת תוך לתחום - מכלל דברשות הרבים, ואפילו בתוך התחום נמי, חייב!
איכא דמתני לה אסיפא: ברשות הרבים, חייב בה - אמר רבי יצחק: והוא שעומדת חוץ לתחום - מכלל דברפת, אפילו עומדת חוץ לתחום נמי, אינו חייב בה

בבית הקברות לא יטמא לה -- תנו רבנן: מנין שאם אמר לו אביו "היטמא!", או שאמר לו "אל תחזיר!", שלא ישמע לו?! שנאמר: (ויקרא יט) "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו אני ה'". - כולכם חייבין בכבודי {טעמא דכתב רחמנא "את שבתותי תשמרו" - הא לאו הכי, הוה אמינא: צייתא ליה?! ואמאי?! האי עשה, והאי לא תעשה ועשה! ולא אתי עשה ודחי את לא תעשה ועשה! <איצטריך! סלקא דעתך אמינא: הואיל והוקש כיבוד אב ואם לכבודו של מקום, שנאמר כאן: (שמות כ) "כבד את אביך ואת אמך", ונאמר להלן: (משלי ג) "כבד את ה' מהונך", הלכך לציית ליה! - קמשמע לן דלא לשמע ליה!

מצוה מן התורה לפרוק אבל לא לטעון -- מאי "אבל לא לטעון"? - אילימא: אבל לא לטעון כלל - מאי שנא פריקה, דכתיב "עזב תעזב עמו" - טעינה נמי, הכתיב: (דברים כב) "הקם תקים עמו"! <אלא מצוה מן התורה לפרוק בחנם, ולא לטעון בחנם, אלא בשכר. ר' שמעון אומר: אף לטעון בחנם

תנינא להא דתנו רבנן: פריקה בחנם. טעינה בשכר. ר' שמעון אומר: זו וזו בחנם

מאי טעמייהו דרבנן? <דאי סלקא דעתך כר' שמעון, לכתוב רחמנא טעינה, ולא בעי פריקה, ואנא אמינא: ומה טעינה, דלית בה צער בעלי חיים, וליכא חסרון כיס, חייב - פריקה, דאית בה צער בעלי חיים וחסרון כיס, לא כל שכן?! ~אלא למאי הלכתא כתביה רחמנא? לומר לך: פריקה - בחנם; טעינה - בשכר! {ורבי שמעון, מאי טעמא? <משום

מחברת בבא מציעא - ב

דלא מסיימי קראי! %ורבנן : אמאי לא מסיימי קראי?! - הכא כתיב :
"רובץ תחת משאו" - התם כתיב : "נופלין בדרך" - דרמו אינהו
וטעונייהו באורחא משמע! %ורבי שמעון : "נופלין בדרך" - "אינהו,
וטעונייהו עלוייהו" משמע!

אמר **רבא** : (לב,ב) מדברי שניהם נלמד : צער בעלי חיים דאורייתא!
ואפילו ר' שמעון לא קאמר אלא משום דלא מסיימי קראי, אבל
מסיימי קראי, דרשינן קל וחומר - משום מאי? לאו משום צער בעלי
חיים דרשינן?! <דלמא משום דאיכא חסרון כיס, והכי קאמר : ומה
טעינה, דלית בה חסרון כיס, חייב - פריקה, דאית בה חסרון כיס, לא
כל שכן?!

{וטעינה, אין בה חסרון כיס?! מי לא עסקינן דאדהכי והכי, בטיל
משוקיה?! אי נמי, אתו גנבי ושקלי כל מה דאיכא בהדיה?! - תדע
דצער בעלי חיים דאורייתא! דקתני סיפא : ר' יוסי הגלילי אומר : אם
היה עליו יתר על משאו, אין זקוק לו, שנאמר : (שמות כג) "תחת
משאו" - משאוי שיכול לעמוד בו - לאו, מכלל דתנא קמא סבר : זקוק
לו! ~מאי טעמא? לאו משום דצער בעלי חיים דאורייתא?! <דלמא
ב"תחת משאו" פליגי, דרבי יוסי סבר : דרשינן "תחת משאו" - משאוי
שיכול לעמוד בו. ורבנן סברי : לא דרשינן "תחת משאו"! - תדע דצער
בעלי חיים לאו דאורייתא, דקתני רישא : הלך וישב לו, ואמר לו :
"הואיל ועליך מצוה לפרוק, פרוק!" - פטור! שנאמר : "עמו" - ואי
סלקא דעתך צער בעלי חיים דאורייתא, מה לי איתיה למריה בהדיה,
ומה לי כי ליתיה למריה בהדיה?! <לעולם צער בעלי חיים דאורייתא! -
מי סברת "פטור" - פטור לגמרי?! - ודלמא פטור - בחנם, וחייב -
בשכר! והכי קאמר רחמנא : כי איתיה למריה בהדיה, עבד גביה בחנם
- וכי ליתיה למריה בהדיה, עבד גביה בשכר - ולעולם, צער בעלי חיים
דאורייתא!

סימן : בהמ"ת בהמ"ת אוה"ב שוני"א רבצ"ן

{לימא מסייע ליה : בהמת גוי, מטפל בה כבהמת ישראל - אי אמרת
בשלמא, צער בעלי חיים דאורייתא - משום הכי מטפל בה כבהמת
ישראל - אלא אי אמרת צער בעלי חיים לאו דאורייתא - אמאי מטפל
בה כבהמת ישראל?! <התם משום איבה! ~הכי נמי מסתברא, דקתני :
אם היתה טעונה יין נסך, אין זקוק לה - אי אמרת בשלמא, לאו

מחברת בבא מציעא - ב

דאורייתא - משום הכי, אין זקוק לה - אלא אי אמרת דאורייתא, אמאי אין זקוק לה?! <הכי קאמר: ולהטעינה יין נסך, אין זקוק לה {תא שמע: בהמת גוי ומשאווי ישראל: "וחדלת" - ואי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא, אמאי "וחדלת"?! - "עזב תעזב" מבעי ליה! <לעולם צער בעלי חיים דאורייתא - התם בטעינה! {אי הכי, אימא סיפא: בהמת ישראל ומשאווי גוי, "עזב תעזב" - ואי בטעינה, אמאי "עזב תעזב"? <משום צערא דישראל! {אי הכי, אפילו רישא נמי?! <רישא בחמר גוי, סיפא בחמר ישראל {מאי פסקת?! <סתמא דמלתא! איניש בתר חמריה אזיל! {והא "וחדלת" ו"עזב תעזב" בפריקה הוא דכתיבי! <אמר ליה: הא מני? רבי יוסי הגלילי היא, דאמר: צער בעלי חיים לאו דאורייתא

{תא שמע: אוהב לפרוק, ושונא לטעון - מצוה בשונא, כדי לכוף את יצרו - ואי סלקא דעתך צער בעלי חיים דאורייתא, הא עדיף ליה! <אפילו הכי, כדי לכוף את יצרו עדיף!

{תא שמע: "שונא" שאמרו, שונא ישראל, ולא שונא גוי - אי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא, מה לי שונא ישראל, ומה לי שונא גוי?! <מי סברת א"שונא" דקרא קאיי?! א"שונא" דמתניתין קאיי!

{תא שמע: (לג,א) (שמות כג) "רובץ" - ולא רבצן; "רובץ" - ולא עומד; "תחת משאו" - ולא מפורק; "תחת משאו" - משאווי שיכול לעמוד בו ~ ואי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא, מה לי רובץ, ומה לי רבצן, ומה לי עומד?! <הא מני? ר' יוסי הגלילי היא, דאמר: צער בעלי חיים דרבנן! ~הכי נמי מסתברא, דקתני: "תחת משאו" - משאווי שיכול לעמוד בו - מאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא? רבי יוסי הגלילי! - שמע מינה! {ומי מצית מוקמת לה כרבי יוסי הגלילי?! והא קתני סיפא: "תחת משאו" - ולא מפורק ~מאי "לא מפורק"? אילימא: לא מפורק כלל - הא כתיב: (דברים כב) "הקם תקים עמו" - אלא פשיטא: לא מפורק בחנם, אלא בשכר - מאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא? רבנן! <לעולם ר' יוסי הגלילי היא, ובטעינה סבר לה כרבנן!

תנו רבנן: (שמות כג) "כי תראה" - יכול אפילו מרחוק? תלמוד לומר: "כי תפגע"! אי "כי תפגע", יכול פגיעה ממש? תלמוד לומר: "כי

מחברת בבא מציעא - ב

תראה" - ואיזו היא ראייה שיש בה פגיעה? שיערו חכמים : אחד משבע ומחצה במיל, וזה הוא ריס

תנא : ומדדה עמו עד פרסה #אמר **רבה בר בר חנה** : ונוטל שכר

משנה : אבדתו ואבדת אביו, אבדתו קודמת ; אבדתו ואבדת רבו, שלו קודם ; אבדת אביו ואבדת רבו, של רבו קודמת, שאביו הביאו לעולם הזה, ורבו שלמדו חכמה מביאו לחיי העולם הבא. ואם אביו חכם, של אביו קודמת. היה אביו ורבו נושאים משאוי, מניח את של רבו, ואחר כך מניח את של אביו ; היה אביו ורבו בבית השבי, פודה את רבו ואחר כך פודה את אביו. ואם אביו חכם, פודה את אביו ואחר כך פודה את רבו

גמרא : ;מנא הני מילי? <אמר **רב יהודה** אמר **רב** : אמר קרא : (דברים טו) "אפס כי לא יהיה בך אביון" - שלך קודם לשל כל אדם. ואמר **רב יהודה** אמר **רב** : כל המקיים בעצמו כך, סוף בא לידי כך

היה אביו ורבו נושאים משאוי, מניח את של רבו, ואחר כך מניח את של אביו ; היה אביו ורבו בבית השבי, פודה את רבו ואחר כך פודה את אביו. ואם אביו חכם, פודה את אביו ואחר כך פודה את רבו -- תנו רבנן : רבו שאמרו, רבו שלמדו חכמה, ולא רבו שלמדו מקרא ומשנה, דברי ר' **מאיר**. **רבי יהודה** אומר : כל שרוב חכמתו הימנו. **רבי יוסי** אומר : אפילו לא האיר עיניו אלא במשנה אחת, זה הוא רבו #אמר **רבא** : כגון רב סחורה, דאסברן זוהמא ליסטרון

שמואל קרע מאניה עליה ההוא מרבנן דאסבריה "אחד יורד לאמת השחי ואחד פותח כיון"

אמר **עולא** : תלמידי חכמים שבבבל עומדין זה מפני זה, וקורעין זה על זה. ולענין אבדה, במקום אביו, אינן חוזרין אלא לרבו מובהק

קבעי מיניה רב חסדא מרב הונא : תלמיד וצריך לו רבו, מאי? אמר ליה : חסדא! חסדא! לא צריכנא לך! את צריכת לי! עד ארבעין שנין איקפדי אהדדי, ולא עיילי לגבי הדדי. יתיב רב חסדא ארבעין תעניתא

מחברת בבא מציעא - ב

משום דחלש דעתיה דרב הונא. יתיב רב הונא ארבעין תעניתא משום
דחשדיה לרב חסדא

איתמר: **רב יצחק בר יוסף** אמר ר' **יוחנן**: הלכה כרבי יהודה. **רב אחא
בר רב הונא** אמר **רב ששת**: הלכה כרבי יוסי {ומי אמר רבי יוחנן
הכי?! והאמר **רבי יוחנן**: הלכה כסתם משנה, ותנן: רבו שלמדו חכמה
<מאי חכמה? רוב חכמתו!

תנו רבנן: העוסקין במקרא, מדה ואינה מדה; במשנה - מדה ונוטלין
עליה שכר; גמרא - אין לך מדה גדולה מזו. ולעולם הוי רץ למשנה
יותר מן גמרא! {הא גופא קשיא! - אמרת בגמרא, "אין לך מדה גדולה
מזו", והדר אמרת: "ולעולם הוי רץ למשנה יותר מן הגמרא!" <אמר
רבי יוחנן: (לג,ב) בימי רבי נשנית משנה זו! שבקו כולא עלמא
מתניתין, ואזלו בתר גמרא. הדר דרש להו: ולעולם הוי רץ למשנה
יותר מן הגמרא; מאי דרוש? <כדדריש **רבי יהודה ברבי אלעאי**: מאי
דכתיב: (ישעיהו נח) "הגד לעמי פשעם ולבית יעקב חטאתם"? <"הגד
לעמי פשעם" - אלו תלמידי חכמים, ששגגות נעשות להם כזדונות;
"ולבית יעקב חטאתם" - אלו עמי הארץ, שזדונות נעשות להם
כשגגות. והיינו דתנן: ר' **יהודה** אומר: הוי זהיר בתלמוד, ששגגת
תלמוד עולה זדון

דרש ר' **יהודה בר אלעאי**: מאי דכתיב: (ישעיהו סו) "שמעו דבר ה'
החרדים אל דברו"? - אלו תלמידי חכמים; "אמרו אחיכם" - אלו
בעלי מקרא; "שנאיכם" - אלו בעלי משנה; "מנדיכם" - אלו עמי
הארץ. שמא תאמר: פסק סברם ובטל סיכויים - תלמוד לומר: "ונראה
בשמחתכם". שמא תאמר: ישראל יבושו - תלמוד לומר: "והם יבושו"
גוים יבושו, וישראל ישמחו